

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un um. . 14 .
Pe o lună . 2.40 .

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Rostul cultural al partidului național.

Cele două tabere în cari se pare că ne-am fi împărțit, în urma discuțiilor purtate în jurul presei noastre, încep să se distingă tot mai mult. Nu este vorba de o schimbare oarecare a politicii noastre tradiționale, căci principiile fundamentale ale programului nostru național vor rămâne pururea singurele adevărate, singurele principii pe cari poate să le urmeze o minte de român cinstit. Altul este motorul discuțiilor pornite de noi. Generația tânără care s'a simțit îndemnată să se grupeze în jurul acestui ziar, ca o expresie mai avansată a vremilor în cari trăim, a început să și dea seama, pe zi ce merge mai mult, că în împrejurările actuale când luptele politice dintre popoare nu se dau nici cu sabia, necum cu chițibușerii diplomatice, noi trebuie să opunem crâncenelor lovituri culturale și economice ce ni-se aplică, aceleași lovituri, dacă se poate, în orice caz însă aceleași arme de apărare. Nu este nimic altceva la mijloc, decât că o seamă de oameni înțeleg progresul luptelor noastre naționale și sunt pătrunși de necesitatea unei munci mai organice. Vom ilustra aceasta cu o pildă caracteristică.

Când, în coloanele acestui ziar, s'au

adus muștrări comitetului partidului național, că nu jertfește nimic pentru salvarea școalelor noastre, ni-s'a răspuns din partea autorizatului cu un zimbet de ironie. Părea că din articolul „Românului” de 1/14 Mai se ridică o mână care ne bate pe umăr: Credeți voi băieți, că partidul național poate salva școlile? Ce are a face partidul cu — școlile?!

Ei bine, aici găsim noi marea deosebire, între așa zișii „tineri” și „bătrâni”. Credem și împreună cu noi socotim că va crede orice om cu simț politic, că, da, partidul național este în primul rând chemat să se îngrijească de existența școlilor noastre. Pentru că, este doar atât de limpede: noi luptăm pentru existența noastră națională, care nu se poate afirma și susține decât prin cultură, iar cultura noastră specific românească de unde așteptăm să răsară decât din școlile noastre? Este inadmisibil și dovedește o totală lipsă de înțelegere politică acel bărbat al nostru, care năimit de cine știe ce abilități diplomatice, crede că aduce reale servicii neamului nostru stând numai în Budapesta sau aiurea și așteptând eventuale complicații politice pe cari să le exploateze. Marea luptă hotărâtoare se dă doar aici acasă, unde se pregătește societatea noastră, averea și cultura noastră.

Observăm în fiecare clipă cum ni-se conrupe sufletul, cum statul cu întreg

aparatul lui vast de instituții, cari poartă pecetea spiritului și culturii ungurești, ne omoară, nu sentimentele noastre românești, ci bieteile noastre începuturi culturale. Să urmărim numai viața unui avocat român, purtat la școli ungurești, nevoit să pledeze în fiecare zi ungurește, interpretând legi ungurești și ne vom da seama de imensa primejdie ce ne așteaptă. Să ne gândim numai, câți oameni am întâlnit în viață, cari în clipe de intimitate fac socoteli pe ungurește, trădând astfel un întreg sistem de gândire strein și ne vom pătrunde de grozăvia viitorului nostru. Căci să nu ni-se spună că un astfel de om este român.

Este român prin sentimente, dar este *strein* prin cultură, iar sentimentele se pot spulbera și înlocui prin altele rămânând cultura atot — stăpânitoare.

Chiar și cu unele dintre personalitățile noastre mai marcante putem face această tristă experiență. Câți dintre noi nu sunt chinuți de tortura acestei duplicități culturale și sufletești, pe care trebuie să o trăim în această țară. Chiar și puternica poezie „Prăpastie” a lui Goga, trebuie înțeleasă în chipul acesta.

Iată, pentru credem noi că rostul cultural al partidului național este extrem de important, că școala românească amenințată cu peire de guvernul unguresc maghiarizator, în primul

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Hora Prutului.

Frunzuliță de pe plai,
A venit luna lui Mai,
Și-a adus în lunci cu soare
Cântec de priveghetoare,
Numai greului meu chin
Nu i-a mai adus alin.
Dar tu cântă, lăutare,
Să se întindă hora mare,
Dragă horă, când răsuni,
Tu pe cei de-un neam i-aduni.

Rău am mai ajuns cu anii:
Potopitu-ne-au dușmânii,
De ne iau colibile,
Ne umbresc altarele,
Și ne cer copilele,
Cari ne'ndulcesc zilele.
Azi am două grijuri grele,
A țarei și-a mândrei mele,
Dar să n'am loc în mormânt
De-oî uita de ce mi-e sfânt.

Mă născui în zile rele,
Să plâng soartea țarei mele,
Mă născui într'un ceas rău,
Să-mi văd plângând neamul meu,
Dar amarul eu mi-l spun
Tot în sfântul grai străbun.

Nu ești tu făcut să piei,
Vânător dela Orhei,
Chiar izbiți de biciul sortii,
Nu ne-a sunat ciasul morții.

Dela Nistru pân la Prut
Numai chin și dor durut,
N'or să țină pe vecie,
Vremi mai bune or să vie,
De nu vin, noi le-om aduce,
Ajutate-ar sfânta cruce, —
Tindeți hora, măi flăcăi
În năcazul celor răi,
Zorii zilei dalbe vin,
Drag arcaș dela Hotin.

Două flori într'o grădină
Cutropită de ciulină,
Doi stejari într'o pădure
Cutropită de secure,
Dar nu-mi plânge, draga mea,
Ci te prinde'n joc colea
Eu făcut sunt pentru tine
Tu făcută pentru mine.
Și-i menit de domnul sfânt
Să fim liberi pe pământ.

I. U. Soricu.

Charles Baudelaire

VISURILE.

Pe când se plimba odată printr'un mare parc singuratic își zicea: „ce bine i-ar sta într'un costum de gală, încărcat și pompos, scoborînd — într'o seară frumoasă — treptele de marmură ale unui palat cu întinse peluze și bazine!” Căci fără îndoială ea are aierul unei principese”.

Altădată trecând pe o stradă, intră într'un magazin cu tablouri și găsind într'un carton o estampă reprezentând un peisaj tropical își zise: „pentru nimic în lume n'aș voi să locuiesc cu iubita mea într'un palat. Într'nsul n'am fi ca la noi acasă. Și-apoi pe zidurile lui încrustate cu aur n'ai putea găsi un singur loc unde să-i așezi chipul, iar în galeriile lui solemne n'ai putea găsi un singur colț în care să te simți cu adevărat bine. Hotărît, în acest peisaj ar trebui să trăiesc cu iubita mea”.

Și tot cercetând cu privirea amănuntele tabloului își zicea: „ce bine ar fi să am pe țăr-mul mării o căsuță de lemn, înconjurată de arbori strălucitori, ale căror nume le-am uitat..., aierul să fie plin de-o mireasmă îmbătătoare, nedeslușită..., în căsuță să fie un puternic parfum de trandafiri și de mosc..., mai departe, la spatele miciei noastre grădini, catarge legănate de frământarea valurilor..., iar împrejurul nostru, dincolo de odaia plină de-o lumină trandafirică, cernută de storuri, împodobită cu mătăsuri noi și cu flori minu-

rînd partidul național este dator s'o salveze. Ni-s'a răspuns cu o evidentă săracie de argumente, că suntem săraci. Am mai spus că afirmațiunea aceasta este și banală și neadevărată. Noi nu ne gândim doar la contribuțiile benevole ale unor singuratici, ci la contribuțiile permanente și sigure ale membrilor unui partid organizat, ne mai luând în considerare sumele enorme cari se cheltuiesc de partidul nostru pentru lucruri zadarnice, ca de pildă ziarul Lupta, Românul etc.

Ministrii la Maj. Sa. Azi înainte de amiază Maj. Sa a primit în audiență în palatul din Gödöllő, pe ministrul apărării țării din Austria, Georgi.

La orele 11 a fost primit în audiență ministrul- președinte ungar contele Khuen-Héderváry care i-a raportat despre proiectele reformei militare.

Pe urmă a fost primit în audiență banul Croației Tomasics, care a raportat M. Sale despre situația politică din Croația.

Reforma administrativă în România. Din București se anunță:

D. P. P. Carp, președintele consiliului și ministrul de finanțe a numit o comisiune care să studieze prefacerea administrației financiare a statului în legătură cu noua reformă administrativă.

În aceea comisiune au fost numiți d-nii: D. G. Many, secretarul general al ministrului de finanțe, G. Vivescu și I. Jipescu, toți secretari ai aceluși minister, Eugen Neculcea, directorul general al vămilor și Eremia Morandini, directorul general al statisticii.

Zilele acestea dl ministru de Interne, de acord cu dl Carp, va numi comisiunea care să studieze reforma administrativă.

Din comisiune vor face parte mai mulți d-ni senatori și deputați, d-nii membri ai consiliului permanent administrativ, mai mulți domni prefecti și domni directori ai serviciilor administrative.

Cele două comisiuni vor trebui să-și depună rapoartele până la 15 Septembrie, după care con-

siliul de ministri se va ocupa cu întocmirea proiectului de lege pentru marea reformă administrativă.

Ministrul de externe la Budapesta. Din Viena ni-se anunță, că ministrul de externe, contele Aerenthal va sosi Sâmbătă la Budapesta, de unde va pleca la Gödöllő, pentru ca să se prezinte în audiență la Maj. Sa. Ministrul își va relua lucrările, întrerupte în urma concediului.

Din Cameră. În discuția pe articole a bugetului ministerului de comerț a luat cuvântul și ministrul de finanțe Lukács, *ad interim* și ministru de comerț, care a declarat că guvernul va căuta să înființeze și școli industriale, pentru ca tineretul să-și poată câștiga cunoștințele necesare și despre industrie.

Discuția pe articole, contra prevederilor, nu s'a terminat nici azi, încât numai mâine se va putea începe discuția bugetului ministerului de culte.

Vremuri de prefaceri.

— Situația politică. —

De mult situația politică generală a țării n'a înfățișat o privescătoare mai tulburătoare decât astăzi. Asistăm la procesul lent dar ireductibil al distrămării actualei configurații de partide și nu putem încă desluși, decât în mod vag, contururile noilor formațiuni din viitor. Urmărim azi faza de tranziție dela întocmirile constituționalismului mincinos la organizația unui constituționalism mai apropiat de adevăr, — o fază azi încă liniștită, dar care ne deschide o perspectivă de îndelungi și sbuciumate fluctuații pe apele politice ungurești.

Fermentul acestei faze de adâncă prefacere constituțională e nemulțămirea obștească, concretizată în dezideratul votului universal. Ar fi să riscăm prevestiri eronate dacă am spune că, realizată ideea votului universal, ea va avea farmecul să creieze situația ideală a vindecării tuturor

ranelor politice și sociale, înstăpânind armonia păcii între variile entități etnice ale acestei țări. Votul universal n'a avut acest dar miraculos nici în statele naționale, decum să-l poată avea în cel mai tipic stat poliglot, care este al nostru. Multiplele situații de coliziuni între interesele etnice ale popoarelor din Ungaria, ne lasă să prevedem încă o lungă epocă de fermentații politice pe acest pământ frământat de suferinți.

Speranțele ce se leagă de înfăptuirea votului universal sânt însă totuși legitime, căci oricare ar fi starea ce ni-o va aduce, ea nu poate să fie decât mult superioară putredei întocmiri politice de astăzi și, fără îndoială, mai apropiată de idealul veșnic irealizabil al constituționalismului desăvârșit.

De aceea largă simpatie cu care e îmbrățișată lupta votului universal din Ungaria, o apreciem drept semnul vremilor noastre de prefaceri. Depozitarii actuali ai puterii în stat, guvernul și clasele feudale au înțeles din vreme caracterul mișcării pentru votul universal, au înțeles primejdia acestei mișcări — din ce în ce mai viguroase și mai generale — și știu că ea vine, tocmai fiindcă pornește din sufletul maselor, cu o putere irezistibilă.

Rezistența ce i-o mai opun, se va sfărâma și ea în fața forței elementare a acestei mișcări, care va spulbera în cele din urmă orice rămășițe ale sistemului actual.

Și curentul votului universal a început deja să slăbească cadrele grupărilor politice de până acum. Partidele parlamentare încep să-și piardă caracterul de unitate, rămânând azi mâne niște grupări convenționale, susținute numai în virtutea intereselor personale. Divergențele principiare dintre ele se nivelează pe zi ce merge și asistăm azi la un proces de contopire lentă a partidelor ungurești.

Barrierile vechi se surpă treptat, în vreme ce altele nouă se ridică, dându-ne de pe acum iluzia configurației din viitor a parla-

nate, cu scaune rare și în stil rococo portugez (pe care ea s'ar odihni atât de liniștită, fumând tutun amestecat cu puțin opium, în timp ce o sclavă i-ar face vânt cu evantaliul!), și dincolo de verandă, ce bine ar fi să aud sgomotul păsărelor bete de lumină și murmurul micelor negrese, iar noaptea ce bine ar fi să-mi ție tovarășie visurilor, plângătorul cântec al arborilor șoptitori, al melancolicilor casuarini! Da, într'adevăr, acesta e decorul pe care-l căutam. Ce-mi trebuie un palat?"

Eșind din magazin și-apucând pe o șosea, zări un han curățel, iar la una din ferestrele lui, împodobită cu perdele de indiană cadri-lată, două fețe zâmbitoare.

Și numai decât își zise: „mare vagabond trebuie să fie gândul meu ca să alerge atât de departe, când ceace caută e atât de aproape de mine. Plăcerea și fericirea le poți găsi în cel dintâi han, în hanul întâmplării, așa de prielnic pentru desfătări. Dacă găsești un mare foc, faianțe strălucitoare, un prânz buniceț, un vin tare, un pat aspru cu cearceafuri cam aspre, dar curate; ce-ți trebuie mai mult?"

Și spre seară, întorcându-se acasă, la cea oră când gândurile nu mai sunt înăbușite de zgomotele vieții, își zise: „am avut astăzi, în vis, trei locuințe care mi-au plăcut deopotrivă. Pentru ce să rătăcesc veșnic când sufletul meu călătorește așa de ușor? Și la ce bun să-ți îndeplinești visurile când e destul să visezi pentru-ca să fii fericit?"

Care-i cea adevărată?

Am cunoscut o femeie ce numea Benedicta și care răspândea farmec în jurul ei, și n'ai carei ochi strălucea dorința mării, frumuseții, gloriei și a tot ce te face să crezi în nemurire.

Dar această copilă era prea frumoasă ca să-i fie dat să trăiască; așa că muri câte-va zile după ce-am cunoscut-o, și chiar eu am îngropat-o, într'o zi când primăvara își răspândea parfumul până și prin cimitire. Eu am îngropat-o, închisă bine într'un sicriu de lemn mirositor și trainic ca și lăzile din ludia.

Și cum priveam țintă locul în care era ascunsă comoara mea, văzui de-odată o mică ființă care sămăna într'un mod straniu cu moarta, și care, călcând în picioare pământul proaspăt, cu o violență isterică și ciudată, spunea rîzând: „Eu sânt adevărata Benedicta! Sânt o mare ticăloasă! Și ca pedeapsă pentru nebunia și orbirea ta, mă vei iubi așa cum sânt!"

Însă eu, furios, i-am răspuns: „Nu, nu!" Și ca să 'ntăresc și mai bine spusele mele, am bătut în pământ cu piciorul așa de tare, încât mi-s'a 'nfundat până la genunchii în mormântul proaspăt, și tocmai ca un lup prins în laț, am rămas cu un picior, poate pentru totdeauna, în groapa Idealului.

Nebunul și statua lui Venus.

Ce zi încântătoare! Marele parc tresare de viață sub razele calde ale soarelui ca și tine-rețea sub vraja Iubirei.

Fericirea universală a lucrurilor nu e tulburată de nici un sgomot; au adormit până și fântănele. Sărbătoarea care se desfășoară aici e cu totul deosebită de cele omenești, e o sărbătoare a tăcerii. Ai zice că o lumină din ce în ce mai puternică face să strălucească lucrurile din ce în ce mai orbitor, că florile aprinse se topesc de dor, să se ia la întrecere cu azurul cerului în energia culorilor și că zăduful — aprinzând miresele — le face să se 'nalțe spre soare în pânze de fum.

Totuși în această fericire obștească, am zărit o ființă nenorocită.

La picioarele unei mărețe statue Venus, un bufon, unul din acei ursiți să desfăteze pe regi când îi chinuște remușcarea sau plictiseala, îmbrăcat într'un costum trălucitor și ridicol, pieptănat cu coarne și cu cărlionți, se sprijinea cu desnadejde de pedestalul statuei, privind cu ochii plini de lacrimi spre nemuritoarea zeiță.

Și ochii lui spuneau: — „Sânt cel din urmă și cel mai urgisit dintre oameni, lipsit de iubire și prietinie, sânt cu mult mai pe jos decât cel mai neînsemnat animal. Cu toate acestea și eu sânt născut pentru a înțelege și-a simți frumusețea eternă! Ah! zeiță! fie-ți milă de tristețea și nebunia mea!"

Dar nefundurătoarea Venus privea în depărtare cu ochii ei de marmoră.

Alexandru T. Stamatiad.

mentului. Intre partizanii lui Kossuth și Apponyi și între partizanii conților Khuen, Andrassy și Tisza, de pildă, nu mai e nici o deosebire esențială astăzi. Partidul lui Kossuth, întreg, s'ar putea atașa fără nici o remușcare de conștiință partidului guvernamental, dacă într-o clipă de supremă resemnare ar putea să se lapede de aspirațiile sale de putere. Tot asemenea o mare parte a partidului guvernamental s'ar putea înrola, fără nici un sacrificiu de convingeri, sub flamura zdrențuită a lui Francisc Kossuth. Chiar și dintre actualii partizani ai lui Justh, mulți și-ar putea regăsi armonia sufletească numai în aceste două taberi, prin eminentă reacționare. În același timp însă numărul celor cari numai de dragul intereselor personale stăruie în vre-unul din actualele partide ungurești, e nu mai puțin considerabil.

Partidele ungurești de astăzi nu mai sânt de mult grupări cari să aibă consistența unității de principii, ci simple cărdășii de interese particulare, cari la cea dintâi suflare mai puternică a unui curent de regenerare trebuie să se risipească și să se supună orînduiei create de noul curent.

O nouă formațiune, o nouă constelație parlamentară va răsări pe urmele celei vechi și constelația aceasta va fi cea a parlamentului așezat pe baza trainică a voinței obștești. Creaturile prăbușitului sistem feudal, câte vor mai putea străbate în acest parlament, vor forma o tabără minusculă, care va avea în față grupările covârșitoare ale credințelor democratice. Iar sub egida acestor credințe se va deschide un teren cu mult mai larg și mai prielnic pentru aspirațiile naționale ale tuturor neamurilor din țară.

Aceasta e perspectiva pe care o întrezărim prin lentila turburei situații parlamentare de astăzi și dorim ca evenimentele din apropiatul viitor să ne găsească pregătiți și conștienți de aspirațiile noastre naționale.

Sechestrarea tricolorului.

Primim azi știrea din Câmpeni că împotriva tricolorului nostru s'a pornit o nouă goană. Jandarmii nu se mulțumesc acum să sechestreze tricolorul de pe piepturile Românilor, ci pătrund și în casa oamenilor, sechestrându-l și din fundul lăzilor.

Și tot nu se găsește nimeni între deputații noștri care să-și ridice din nou glasul în Camera deputaților, pentru a lămurii situația.

Iată ce ni se scrie despre cea mai nouă volnicie a jandarmilor.

Câmpeni, 16 Maiu.

În urma știrilor publicate de ziarele românești și cele ungurești despre ordinul „confidențial” al ministrului de interne, referitor la purtarea tricolorului, împănății noștri s'au înverșunat și mai mult și au pornit o nouă goană turbată împotriva culorilor noastre naționale.

În Câmpeni zilnic sechestră tricolorul de pe piepturile Româncilor. Au intrat chiar și în casele oamenilor și au sechestrat dela o servitoare tricolorul ce-l păstra în fundul lăzii.

Nu le e însă de ajuns goana după tricolor. ci au pornit și prigonirea cântecelor noastre naționale. În ziua de 1/14 Maiu, sergentul de jandarmi din Câmpeni a interzis dlui Teodor Orlea, conducătorul fanfarei din Câmpeni, să cânte cu fanfara, la sărbarea de 1 Maiu, „Deșteaptă-te Române”, amenințându-l cu

arestare dacă nu se va supune. Inzădar a protestat dl Orlea spunând că notele muzicale le are dela muzica militară din Alba-Julia, care cântă acest marș cu toate prilejurile, — împănății n'au voit să dea ascultare protestului său just.

Rugăm și noi pe deputații noștri să ne vină într'ajutor și să întrebe pe dl ministru de interne dacă cu a lui voie și știre să săvârșesc toate fărădelegile acesta.

Cor.

Pace sau răsvrătire.

În privința întrebării dacă dl prof. A. Cuza a plagiat sau nu nemuritoarea sa carte: *Despre Poporație*, s'a născut o vâlvă în populația iudaică a filoiudaică a țării românești.

Vilva aceasta a luat înfățișarea unei lupte de rasă, unei lupte religioase.

Fiindcă s'au ivit îndoiele că dl profesor A. Cuza n'ar fi plagiat, îndoiele născocite în mințile acelor, cari sânt tot mereu în îndoială despre tot ceace e muncă românească, să ne lămurim.

Mă rog, ce înseamnă a plagia.

Să tipărești opul altuia sub numele tău, așa ne talmăcește marele dicționar Larousse.

Făcut-a asta dl profesor A. Cuza, cu cartea sa despre Poporație?

Nu, hotărît că nu! Nici cel mai încarnat iudeu sau filoiudeu nu va putea susține aceasta, doar numai dacă 'și va lua ca sprijin nedespărțit obrăznicia de veacuri.

De când e lumea și mai cu seamă popor românesc, spre neplăcerea lipitorilor nesațioase, o carte la fel cu a dlui prof. A. Cuza nu se găsește. Atunci?

Cartea e originală, fie cu atât mai mult originală, cu cât dl profesor A. Cuza însuși și-a ales materia primă — creatorul ei nu putea fi, fiindcă nimic nu se creiază —, dânsul singur i-a dat alcătuirea unică în felul ei și tot numai dânsul singur, a *însuflat-o* cu duhul deosebit al talentului său.

Cartea aceasta e deci fiica demnă și leită a tatălui ei. E carne din carnea lui. E sânge din sângele lui.

O spunem aceasta din 2 pricini. Una de morală, iar alta de politică.

Întâi și'ntâi de toate e neapărat de lipsă să îmbărbătăm oamenii cinstiți. Insușirea aceasta a lor, nu e dintre cele mai înveselitoare, în societatea noastră de astăzi. Astfel de oameni nu culeg decât înjosiri, obrăznicii, batjocuri.

Tovărășia puternică a nemernicilor, nu poate răbda să fie împedecată în munca ei ucigătoare. Nu se împacă nici cu gândul să respingi de a conlucra cu ea și s'o biciuim stând retrași.

Astăzi ca să poți trăi, urmând binele neamului tău românesc, în țara ta chiar, trebuie o putere neasemuit de mare. E nevoie să însuși un fel de groază ca să poți rămânea cinstit și nebârfit.

Printre atâtea mahniri, e însă și o *răsplată*, dar e așa de mică! Oricât ar fi de neînsemnată însă, nu putem s'o respingem, nu vrem și nu trebuie să'l lipsim pe acela de ea, care în clipele acestea are mai mare lipsă de răsplată — e dl A. Cuza.

Răsplata aceasta este *dreptul de a da de gol* pe toți netrebnicii cari au aruncat cu petrele minciunii celei mai sfruntate în apostolul economiei naționale românești. Acestor nemernici, ne este de datorie, să le scormonim și nimicim cuibul lor, ce răspândește un miros de hoit otrăvitor, să le stricăm destătarile sălbatice, să le întrerupem, odată pentru totdeauna, prescripția nemerniciei lor, înfierându-i fără de milă — căci mila e numai pentru cei miloși — cu tot ce groaza a putut născoci, ca să fie altora de învățătură în vecii vecilor.

De altă parte, înțelepciunea unei politici mai înalte și mai de însemnatate, pretinde stăruitor astfel de pedepse, prea blânde pentru nelegiuiri atât de scârboase.

Autoritatea unei doctrine morale sau a unui sistem social, stă în legătură mult mai strînsă decât am crede, cu caracterul apărătorilor ei.

În politică, valoarea unei idei se schimbă tare după creditul de care-s vrednici credincioșii ei. Politica e morala în acțiune. Cum să fii prin urmare pentru doctrina imorală, adică pentru concepția politică, adecă pentru sistemul social, propovăduit de niște bărbați de o necinste dovedită?

Iată de ce cei fără nimic sfânt în lumea aceasta, se năpustesc asupra cinstei neclintite a dlui prof. A. Cuza, numindu-l cu orice preț și prin orice mijloc, plagiator ca să-l discrediteze, știm bine, că dânsul nu e un simplu particular, ci unul dintre reprezentanții și apărătorii unei organizații românești, că dânsul propovăduiește în numele unei morale anumite, că dânsul luptă pentru o politică hotărîtă românească, că dânsul apără o formă socială națională.

Ei și-au făcut socoteala așa. Facem o bombă din bucăți de pretinse plagiate, îi punem un fitil de soc, unde să dăm apoi foc. Bomba explodând lângă dl prof. A. Cuza, toți îl vor osândi pe dânsul. Dar vezi, ei nu s'au gândit — păcăliții de ei — în graba premeditării omorului, că socul verde arde greu. Bomba nici până azi n'a explodat, iar dl prof. A. Cuza e mai sănătos decât oricând.

Ne cunoaștem deci lăpădăturile sălășluite în sinul neamului nostru și ținem minte. Un abces, și fără autopsie, poate să arate medicului adâncimea putreziciunii unui trup.

Știm că dușmanii jurați ai românismului, nu lasă să treacă nici măcar o singură zi, fără ca să nu rănească în chip laș, tot ce are neamul românesc mai bun.

Români îndelungrăbdători cum suntem, am ierta poate, însă când actele lor sunt un simbol, atunci nici o clipă mai mult! Nu ne mai ieste iertat să uităm și să mai trăim în pace cu astfel de dihanii, cari se aseamănă cu omul doar numai la față. Uitarea fărădelegilor și a omorurilor, unirea tuturor locuitorilor țării românești, din cale afară de găzduitoare, contopirea lor într'un singur trup politic, nu poate fi decât o *politică de sinucidere*. Ar fi una dintre mistificările cele mai înfricoșătoare! Cum să ne unim cu aceia cari voiesc cu îndârjire să nimicească, ceace noi ținem mult să păstrăm?

Pace între toți! voiesc iudeii. Să-și schimbe întâi caracterul! Dar asta nu doresc ei în ruptul capului.

Să fim frați! Îngână acaparatorii bogăției naționale. Nu amintesc însă nimic de vr'o restituire.

S'a văzut vr'odată înfrățirea pungășiților cu pungășii, a schinguiților cu schinguiții lor, a exploataților cu exploatații lor, a subjugăților cu tiranii lor, a victimelor cu călăii lor?

Se va vedea vr'odată înfrățindu-se oamenii cari au îmbrățișat cauza dreptății și a adevărului pentru poporul românesc, cu părătorii, cu spionii și cu minciinoșii lași?

E cu puțință ca vrodată să meargă braț la braț sârmanii muncitori cu trântorii avuți, fiii poporului și ai gliei românești, cu fendualitatea cosmopolită de mânuitori de argint?

Nu niciodată!

Zorile luminei celei adevărate s'au ivit și când se va face lumină deplină și neștrămutată, atunci vor fi date de gol, cu neîndurare, toate păsările prădătoare ale nopții, ticăloșii lor.

Adevărul în privința muncii cinstite a dlui prof. A. Cuza va fi spus atât de puternic și cu înverșunare și de așa de sus, încât cei mai surzi nu vor putea să mai scape; neavând încotro, va trebui să-l audă. În fața juraților, justiția va trebui să înlocuiască minciuna ca neclintitul adevăr. Trebuie să se învedereze, că în societatea românească este loc încăpător pentru superioritatea socială a adevărului.

Trebuie să triumfeze adevărul omului de știință, în fața cârpacilor în ale științii!

Și atunci se va statornici odată pentru totdeauna, sdrobind temeinic orice contestație șovăitoare, că dl profesor A. Cuza, e cu adevărat acuzatorul, în această afacere de

o murdărie iudaică, iar învinuita este minciuna iudaică, ce trebuie gătită din rădăcină.

Pace așadar? Poate, dar numai după răfuiala din urmă. Și ca să ne răfuim, vrem întâi și mai întâi răzvrătire împotriva tuturor vrăjmașilor ticăloși ai poporului nostru românesc, prea îngăduitor și iertător!

Traian V. Țăranu.

Vii și morți.

În adunările județene din primăvara aceasta, din partea șefilor administrației s'a făcut pretutindeni propunerea de-a se vota o sumă oarecare pentru statuia fostului ministru-președinte pe vremuri, Coloman Tisza. Și la Arad, și la Lugoj, și la Timișoara sumele au fost votate cu tot protestul opoziției ungurești și al Românilor.

Subscripția publică pentru ridicarea unei statui, în Budapesta, acestui șef al fostului partid liberel s'a început de mult și s'au și adunat câteva zeci de mii de coroane, prea puține însă pentru realizarea monumentului. Se face deci acum apel la administratorii banilor publici, să voteze ei sumele necesare, cari n'au putut fi adunate din contribuiri benevole.

Și contele Ștefan Tisza, fiul lui Coloman, stă nepăsător în fața acestei mișcări și îngăduie să se pângărească memoria tatălui său. Pentru că înseamnă o pângărire a memoriei, când pentru ridicarea statuei trebuie să recurgi la banii țării, și la banii adversarilor, pe cari îi scoți din punga lor prin un vot al majorității aservite guvernului și partidului dela guvern.

Dacă din contribuiri benevole nu s'au putut aduna banii necesari pentru ridicarea statuei proiectate, înseamnă că Tisza n'a intrat în conștiința opiniei publice ca un om care a lucrat pentru binele țării întregi, cine numai pentru binele unor anumite pături și clase. Înseamnă că Tisza trăiește și azi în amintirea urmașilor numai ca șef de partid. Și păturile și clasele pentru cari a lucrat și aderenții lui politici și-au dat obolul.

Dar a cere bani și dela adversarii lui politici, a cere și banul celor pe cari i-a combătut și prigonit, e lucru atât de revoltător, încât îndreptățește și cea mai aspră critică. Nu e oare imoral să ni-se ceară și banul nostru al Românilor — pentru că între banii votați de județele Arad, Lugoj, Timiș și altele sânt și bani românești — să ni-se ceară și banul nostru în amintirea cărora Coloman Tisza trăiește numai ca „sdrobitorul de naționalități” și prigonitorul înverșunat a tot ce nu e unguresc.

Statuiele înseamnă recunoștința posterității.

Dar când va fi ridicată statuia în

Budapesta, mii și mii de trecători se vor opri în fața lui, nu pentru a se gândi la „națiunea recunoscătoare” care a ridicat acest monument, drept dovadă a înțelegerii sale pentru munca unui om mare, — ci se vor gândi, cu mâhnire, la banii publici risipiți pentru preamărirea unui om de partid. Căci statul a ridicat acest monument, nu dragostea și recunoștința unui popor. Și numai statui ridicate din obolul benevol al dragostei și recunoștinței au rost.

Am fi trecut, însă, peste truda aceasta guvernamentală, de-a se ridica, pe banii publici, o statuie lui Tisza, dacă n'ar fi prezentat și un moment extrem de caracteristic pentru viața publică din Ungaria.

La noi în Ungaria statuile nu se ridică pentru preamărirea înaintașilor, ci pentru preaslăvirea urmașilor.

Poetului ungar *Vörösmarty* nu i-s'a ridicat statuie până n'a ajuns în fotoliul de ministru-președinte cumnatul său *Szél Kálmán*; fostului ministru-președinte *Andrássy Gyula* i-s'a ridicat statuie când în fotoliul de ministru de interne a ajuns fiul său; lui *Kossuth Lajos* i-s'a ridicat statuie în Budapesta când fiul său a ajuns ministru; și azi cer bani publici pentru ridicarea unei statui lui *Tisza Kálmán*, pentru că fiul său a ajuns în fruntea partidului guvernamental...

Toți au și vor avea statui în capitala țării... și *Andrássy*, și *Kossuth*, și *Tisza*, și mulți alții...

Moaștele principelui *Rákoczy* au fost readuse în țară și înmormântate în Budapesta acuma-s câțiva ani. Dar nimeni nu s'a gândit și nu se gândeste să-i ridice o statuie și acestui mare principe ungar... poate pentru că a avut nenorocul să nu lase nici un urmaș care să poată ajunge ministru.

Nu morții mari se preamăresc la noi, ci viii mici!...

Scrisori din București.

Trei Mai. — Sărbătoarea luminei. — În amintirea eroilor. — Piese cu subiecte din 1848.

București, 3 Mai.

O zi frumoasă de vară. Nici un nor pe cerul albastru, care s'a îndulșit în alte vremuri, când miile de brațe se ridicară spre dânsul, chemându-l martor al credinței lor, al iubirii lor de dreptate. O adiere ușoară de vânt flutură flamurile tricolore arborate ici colo, mai ales la casele ardelenilor. O adiere ușoară de vânt mângăie florile albe ale salcânilor și castanilor, cari se deschid pline de viață supt ploaia razelor de soare. Trecătorii, mânați de aceiaș grije a clipei care vine, par a fi uitat de sărbătoarea sfântă care este azi. Nici un glas de clopt nu le-o amintește. Și omul uită așa de ușor. Totdeauna trebuie să-i aduci aminte de anumite lucruri și fapte, cari ar trebui să nu se șteargă niciodată din amintirea lui.

Și în timp ce masa cea mare a locuitorilor Capitalei își vede de nevoile zilnice, unii așteptând poate serbarea organizată pentru deseară, într'o bisericuță modestă corul înaltă cântece de laudă lui Dumnezeu. Câțiva oameni se închină cu evlavie, decâteori preotul pomenește numele acelora pentru cari se face acest serviciu divin. Ei tresar la auzul numelor acelora cari au știut să cheme un neam la viață și, înfruntând moartea, au trecut biruitori peste zăgăzurile întunericului. Sunt numele eroilor noștri, cari te fac să te gândești la alte vremuri, când gloriile de stradă nu erau cunoscute, când interesul personal nu însemna nimica în fața jertfelor pe cari le cereau interesele unui neam întreg. Sunt numele acelora cari au făcut fapte și pentru faptele lor n'au cerut niciodată ca neamul lor să li-se închine, nici n'au încercat să escomunică pe aceia, cari poate ar fi crezut că nu s'a făcut destul. Căci ei înșiși recunoșteau că prea puțin au putut izbândi, față de nevoile în cari se zbătea neamul lor. Și în această constatare dureroasă trebuie căutată cauza soartei ce i-a fost menită celui mai mare spirit pe care îl avem în istoria noastră din veacul trecut.

În alt loc, într'o sală a Universității, tinerimea s'a întrunit să sărbătorească evenimentele, a căror amintire este legată de această zi. Sunt tineri din toate părțile pământului românesc, din Basarabia, din Macedonia, din Ardeal și foarte mulți din regatul liber. Pe fețele tuturor citești aceiași evlavie, acelaș sentiment de adâncă admirație față de oamenii unei epoci de mărire. Căci toți suntem frați. Clipele de bucurie ale unora le simțim cu toții, ori cât de departe ne ar fi aruncat soarta. Durerile altora le înțelegem și ne dor pe toți. Noi pricepem amarul din doina basarabeanului aruncat de nenoroc pe pustiurile Siberiei, tresărim la strigătul de răzbunare ce se ridică din văile Pindului și ne doare neîmplinirea visului, de jalea căruia de veacuri ne-au răposat moșii și părinții.

În clipele acestea, ori cât s'ar părea după manifestările din afară, că nimeni nu simte însemnătatea zilei, duhul sfânt al unirei între frați plutește de-asupra celor ce-au venit să asculte povestea glorioasă a zilei. În clipele acestea nu mai există nici o stavilă între frați. O lume nouă trăește în sufletele tuturor, o lume, în care domnește dreptatea și respectul față de tot ce este al acestui neam românesc.

Figurile noastre istorice! Este atâta poezie în jurul fiecăreia, atât dramatism în istoria vieții fiecăreia dintre eroii noștri. Pe cine nu l'a cutremurat dureroasa tragedie care s'a petrecut în sufletul lui Avram Iancu? Cine nu s'a îndulșat văzând uitarea, în care a murit, într'un context românesc, tovarășul lui de arme și de visuri, Axente? Soarta lui Buteanu, vitejia femeilor la Fântânele și toate evenimentele petrecute în acel an de neuitată amintire, nu sunt tot atâtea motive cari ar trebui să îndemne pe autorii noștri să le eternizeze în opere, cari nici odată n'ar avea moarte?

Să ni se dea într'un roman viața craiului Munților. Să-l vedem vorbind și chemând la luptă pentru libertate un neam întreg. Să-l vedem determinând, pe scenă, pe bătrânii preoți să și părăsească altarul și cu crucea în frunte să pornească la războiul sfânt! După cât știu unii dintre scriitorii noștri s'au preocupat cu ideea de a trata subiecte luate din vâlmășagul luptelor dela 1848.

Doamna Constanța Hodoș lucrează de mulți la o piesă de teatru al cărei subiect îl formează soarta tragică a misterioasei Caterina Varga. Nu ne îndoim că eminenta scriitoare, care ne-a dat admirabilele pagini din «Martirii», va termina cât mai curând această piesă, care este așteptată de toți iubitorii de artă românească. Locurile unde acțiunea se petrece le cunoaște așa de bine, felul de cugetare și sufletul eroilor de asemenea, astfel că pentru un talent ca doamna

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai săzute mobila de Székely și Róti fabricanți de Marosvásárhely lipsă la: mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă plătire în rate lunare fără nici o urcare de preț.

— Mare asortiment în trusouri pentru mirese. —
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

Hodos, n'ar fi nici o greutate să ne dea cât mai curând pe scena teatrului povestea înduieșetoare a Caterinei Varga.

Material pentru un roman al cărui subiect să fie Avram Iancu adună de asemenea de multă vreme d. Ion Adam, autorul romanelor »Sibaris« și »Rătăcire«. Talentatul scriitor, în ultimul timp fiind bolnav, nu s'a putut ocupa cu realizarea planului său. Sau, cine știe, poate autorul parfumatelor flori de câmp păstrează o surpriză cititorilor.

O veste, care va bucura mult pe toți iubitorii de literatură și artă națională, e aceea că artistul nostru Zaharia Bârsan lucrează la o dramă istorică, în care eroul principal este Iancu.

— De mult mă muncea gândul ăsta, spunea într-o zi poetul. Acum încerc să-l traduc în faptă. Nu știu când voi termina piesa, dar subiectul este așa de atrăgător. Păcat că istoria vieții acestui erou este așa de puțin studiată. Poporul îl cântă și-l preamărește ca pe un Dumnezeu. Noi cărturarii avem datoria ca prin scrisul nostru să răspândim și mai mult cultul în jurul numelui acestui visător idealist. *Correspondent.*

Spre o literatură didactică bună.

Ca întregire a răspunsului dlui Dr. Onișfor Ghibu pe care l-am publicat în numărul nostru de ieri, reproducem din lucrarea sa „Cercetări privitoare la situația învățământului nostru primar și la educația populară” capitolul la care se referă în răspunsul de ieri;

— VI.

Țin să mai stăruiesc asupra unei probleme a școlii noastre, — problemă nedeslegată, spre cea mai mare pagubă a culturii românești. E chestia manualelor didactice de cari, în arhidieceză, avem prea multe. E singurul domeniu în care sântem mai bogați de cum ar trebui. Din pricina bogăției acesteia, care e sprijinită și de fecunda activitate literară-didactică a dlui Iuliu Vuia dela Arad, în școala noastră domnește o complectă anarhie. Se întrebunțează în școlile noastre din arhidieceză nu mai puțin de șapte feluri de abecedare și șase feluri de cărți de cetire românești, unele bune, altele mai puțin bune, toate însă de tot potrivite spre a-l încurca pe învățătorul, care, în foarte multe cazuri, nu prea e tare în metodică.

Dacă ne vom da seama mai de aproape, vom constata că una dintre cele dintâi cauze, că în școlile noastre se poate face un foarte neînsemnat progres, e literatura aceasta didactică atât de bogată.

Să aduc un exemplu: în școala de aplicație a seminarului, ca elev, actualul învățător s'a folosit de cărțile dlui profesor Dr. P. Șpan, în cari, să admitem, că a avut timpul necesar și ocazia de a se adânci. Ajuns învățător la o școală cu 2—3 învățători în tractul Brașovului, el e silit de împrejurări să propuie după cărțile de „Mai mulți prieteni ai școlii”, cari sânt răspândite în acele părți și pe cari învățătorul din chestiune le găsește în mâinile elevilor, fără ca să le poată scoate cu una cu două. Ca învățător nou, omul nostru n'are timpul necesar să se aprofundeze în cărțile acestea, cari sânt cu totul deosebite, ca principii și ca metodă, de ale dlui Dr. Șpan și așa, oscilînd vecinic între niște cărți pe cari le cunoaște, dar nu le poate întrebunța, și între altele pe cari le întrebunțază, dar nu le poate cunoaște cum se cade, asudă apoi de deageaba un an întreg, pe socoteala bieților elevi, cari nu se pot alege cu nimic pozitiv. Dapă un an de astfel de chin pentru sine și pentru elevi, învățătorul trece în tractul Mediașului, unde găsește introduse cărțile dom-

nului Iuliu Vuia, pe cari el nu le poate scoate ușor din uz, din pricina împotrivirii părinților. Aici confuzia e și mai mare, căci în anul precedent, în care a întrebunțat cărțile de „Mai mulți prieteni ai școlii”, a început a le da uitării pe ale dlui Dr. Șpan, așa că acum stă aproape zăpăcit din două laturi în fața unei situații, pe care iarăș n'o cunoaște. Deci un nou an de experimentări zadarnice cu slăbuțele cărți ale dlui Vuia, și de tortură a elevilor.

Cu ce s'a ales învățătorul acesta după doi ani de dascălie? Cu aceea că, ce a adus cu sine din seminar a uitat, iar ce a învățat de capul său din experiența celor doi ani, s'au l-a disgustat, sau l-a introdus foarte puțin temeinic în metodică limbei românești, — și toate acestea pe socoteala culturii noastre.

Să presupunem că învățătorul acesta nu e ales definitiv nici în comuna din urmă, ci ajunge pe un an în tractul Săliștii, unde face cunoștință cu cărțile de Stroia-Lăpădat, apoi în Brașov, unde dă de cărțile dlui N. Sulică, sau în al Făgărașului, unde dă de ale lui I. Popescu... E ușor de închipuit, ce se alege de capul unui astfel de învățător. Și din nefericire, — cei mai mulți învățători cunosc din propria experiență tristă, mai multe feluri de cărți, fără ca să cunoască bine nici pe una dintre ele.

Dar să punem chestiunea altfel: de ce ar trebui oare să avem atâtea feluri de cărți? N'ar fi oare cu mult mai bine să avem câte o singură carte românească, pentru fiecare clasă? Nu mai încapă nici o îndoielă că, dacă am avea o singură carte, care să fie mai bună decât fiecare din cele de astăzi, școala noastră ar fi într'un mare câștig. Dar așa, în situația actuală, cine câștigă ceva? Se va zice: autorii! Cu greu de crezut! Eu cred că nici câștigul material, nici câștigul moral al acestora nu e atât de însemnat, încât să nu fie aplicați a renunța la el, când ar fi vorba de compunerea unei singure cărți bune, care ar aduce foloase incontestabile culturii noastre.

În adevăr, ce foloase ar aduce un monopol al cărților didactice? Eu cred că ele ar fi următoarele: însărcinând pe toți autorii diferitelor cărți de limba română, să compuie împreună o singură carte (pentru fiecare clasă), această carte ar fi cu mult superioară tuturor cărților de azi. (Chiar și a cărții dlui Sulică și soții, care e, oricât de paradoxal s'ar părea, cea mai bună carte românească din câte am avut vreodată și în același timp și cea mai rea). Acesta ar fi un folos. Al doilea ar fi că învățătorii s'ar putea aprofunda în aceste cărți, încă de când sunt în seminar și, ori unde i-ar arunca soarta, ar putea lucra pe baza ei fără nici o împiedecare. În conferințele învățătoresci s'ar putea discuta mai temeinic chestiunile de metodică, dar fiind un singur teren de experimentare, cunoscut între toți învățătorii din arhidieceză, după cum o legătură minunată e limba noastră pentru toți. Al treilea folos ar fi că, tipărindu-se această carte într'un tiraj foarte mare pentru întreaga arhidieceză, ea ear putea fi și cu mult mai ieftină decât cărțile de azi, și asta va să însemneze ceva la un popor, care se plânge neconținut de sărăcie, și în școlile căruia una dintre cele mai mari mizerii e lipsa de cărți didactice — și aceasta din cauza scumpetii lor.

Pe baza motivelor arătate, mi-am formulat convingerea, că monopolul cărților didactice e una din cele trei cardinale și mai urgente chestiuni cari privesc nu numai școala, ci întreaga cultură românească. Exemplele pe cari ni le dă în privința aceasta școala primară a Sașilor din Ardeal, cari au monopol de mai multe decenii încoace și școala primară din România, unde s'a introdus monopolul cărților de cetire românești de vre-o câțiva ani, ne dovedesc, că acest mijloc sprijinește într'o măsură foarte considerabilă progresul în școală. Tot așa e și în diferitele provincii austriace și prusiene.

De altfel anomalia situației, din punctul de vedere de care e vorba, o resimte și dascălimea noastră.

Iată ce zice d. e. învățătorul B. din U. în această chestiune:

„Aproape în fiecare școală se întrebunțază diferite cărți. Eu aflu de consult introducerea numai a unui fel de cărți din fiecare obiect de învățământ în toate școlile, înțeleg cărți aprobate de autorități, și pe cari le va afla învățătorimea mai bune. Nu să vină unul sau altul și să părătească, din diferite interese, cărțile edate de unii autori, și să ni-le impună, pe când ele în realitate nu corăspund”.

Un alt învățător, L. C. din V. scrie:

„La întrebarea: cari manuale se pot folosi, răspund scurt, că numai acelea cari au aprobarea autorităților școlare superioare. Preferință cer acelea, cari într'un grad mai vădit asigură caracterul național al școlariilor prin tractarea conținutului.

La noi astfel de manuale nu multe sunt, dar și dacă sunt, învățătorul cunoștință pe cale directă și așa nu are, căci lui nici barem conspectul manualelor aprobate nu i-se transpune. De aici multele cărți neaprobate. Urmarea este, că el introduce în școală pe cari crede a fi mai bune”.

„Lucru tare nepotrivit și instrucția grea este în acea școală, unde manualele de învățământ aproape toate sunt de diferiți autori. Învățătorul trebuie și vede cât de ne-naturală este trecerea dela o carte la cealaltă, de alt autor. Aceasta se poate observa mai ales la cărțile de cetire. Pe când fiind cărțile, într'u cât e cu puțință, de același autor, trecerea e normală, d. e. dela Abcdar la cartea a doua, la a treia și așa mai departe”.

Și în sfârșit, un protopop care a fost multă vreme învățător, scrie în raportul său despre vizitarea școlilor:

„Copiii de școală sunt de tot rău provăzuți cu cărți de școală și rechizite de scris. E drept că și cărțile de școală sunt cam scumpe, însă totuși trebuie făcut ceva, ca să se poată procura mai ieftin, precum e și la alte popoare. Ar trebui ca cărțile și rechizitele de scris să fie tot aceleași introduse în școlile noastre: cele mai bune și cele mai ieftine”.

Pentru a se putea ajunge la aceasta ar trebui o anchetă din cei mai competenți bărbați de ai școlii și practicei, deoparte, iar de alta neinteresată, și aceștia să aleagă cărțile cele mai bune și și rechizitele, ca să putem ajunge la o uniformitate. Nu ca acum: câte sate, atâtea datini”.

Monopolul cărților didactice trebuie înscris, de fapt în rîndul celor mai urgente probleme de rezolvat. Rezolvirea acestei chestiuni poate să aducă nu numai o stabilitate în școala noastră, ci ea e menită să dea și o direcție puternică și sănătoasă întregii activități a acesteia, ușurînd în măsură simțită sarcina învățătorului și oferînd membrilor de mîne ai poporului nostru hrana sufletească cea mai potrivită și mai aleasă:

„Cărțile de cetire ar trebui să fie un obiect de îngrijire națională, ca și textul „Bibliei”, a zis cu atâtea dreptate Eminescu (Articole politice, București 1910, p. 56).

▼	ANUNȚURI	▼
▼	se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunei«.	▼

Fiți cu atenție la firmă! **GYULAY KÁROLY**

Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —
TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.
— — — (Lângă Casina »Délvidéki«). — — —

Fotografii și portrete, reproducții după fotografii vechi și noul în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Cei ce se provoacă la anunțul din „Tribuna” capătă 10% rabat. Fiți cu atenție la firmă.

Un mecenate bucovinean.

Sântem puțini și sărmani. Nevoi însă și dușmani avem mulți. Ca să putem ținea pas cu celelalte popoare care se bucură de o mulțime de avantaje, noi trebuie să ne încordăm toate puterile noastre. Noi trebuie din puținul avut să acoperim toate trebuințele culturale ale neamului nostru, trebuie să susținem toate societățile și întreprinderile chemate să grijască de luminarea minții și întărirea conștiinței românești a poporului nostru. N'am fi putut și nici n'am putea face față acestor trebuințe, cari se înmulțesc pe zi ce mergem, dacă în mijlocul nostru nu s'ar fi aflat Români, bărbați și femei, cari pricepând spiritul vremii ar fi închinat rodul muncii lor de o viață întru sprijinirea întreprinderilor naționale. Am avut fericirea însă ca în momentele cele mai grele să fim părtași de suflete mari, generoase, cari au jertfit pe altarul culturii naționale tot ce au putut agonisi într-o viață de om printr-o muncă cinstită și desinteresată.

Un astfel de suflet a fost și mult regretatul Teodor Leuciuc, care modest din fire și-a împlinit toată viața sa în mod conștiincios datorită și când s'a despărțit din lumea în care a contribuit cu munca sa la înaintarea neamului, a făcut o faptă care l-a scos deodată din șirul luptătorilor modești și l-a așezat în rândul dintâi al bărbaților noștri de seamă. Voim să însemnăm această faptă, ca să rămâie ca un îndemn statornic pentru generațiile viitoare.

Teodor Leuciuc e fiul gospodarului Vasile și a soției sale Ana din comuna Șerbăuți, districtul Siretului. E născut la 8 Martie 1843. În 11 Iulie 1871 este numit învățător definitiv la Boian, unde devine peste scurtă vreme conducător al școlii de două clase de acolo. Tot în Boian conduce cu deosebită conștiinciozitate agendele unui inspector școlar local.

În Boian a dat Leuciuc o probă de ceea ce însemna atunci să fii învățător. Trebuia să conducă trei institute, să instruiască în 4 limbi și tot a aflat vreme să înființeze o bibliotecă, o societate de ajutorare, să predea învățământul agricol, pomăritul, legumăritul, albinăritul. Și de sigur, că fel de fel de greutăți materiale și de alte categorii vor fi fost și atunci de învins.

Multora din tinerii noștri, cari se descurăjează la prima greutate, le poate servi ca model acest simplu învățător de țară, care a fost însă un atât de rodnic muncitor în ogorul școlii.

În vacanțele de toamnă ale anului 1872 dl Leuciuc în dorul de a se perfecționa în specialitatea sa, frecventează un curs de progres la Școala Normală de învățători din Cernăuți.

În anul 1882 a fost ales din partea învățătorimii membru în consiliul școlar districtual, în care a funcționat până la transferarea sa din district. În anul 1885 dl Leuciuc a fost numit învățător superior la Marginea, unde a rămas până la trecerea sa în pensie. În tot timpul serviciului său, Leuciuc a fost un învățător model, conștiincios până la exces, muncitor, străbătător și plin de râvnă. Zecile de decrete de laudă, primite dela toate autoritățile școlare, dovedesc aceasta. Și să nu uităm, în ce vremuri grele și-a împlinit răpusatul în mod exemplar patoria sa de învățător și sfătuitor al poporului.

N'a făcut multă reclamă în jurul activității sale, ci s'a mulțumit să aibă conștiința liniștită. Și la viața națională a neamului a luat parte, fiind membru al „Armoniei“ având o mare predilecție pentru muzică. În cercurile învățătoresci, dar nu numai învățătoresci, se bucura de stima și considerația cea mai largă; figura „moșului“ Leuciuc era una din cele mai populare din întreaga țară. Această viață frumoasă de muncă și devotament a fost încoronată de o faptă nobilă: fundațiunea de 10.000 coroane, ultimul gest al unui adevărat muncitor național, care prin aproape 40 de ani și-a pus puterile sale în serviciul neamului său. Fie ca această frumoasă faptă a unui muncitor harnic și cinstit să aștepte cât mai mulți imitatori, în cei ce au rămas în urma regre-

tatului. Zilnic se înmulțesc greutățile ce trebuie învins, zilnic se cer jertfe nouă, și numai dacă în sinul neamului nostru se vor găsi mulți membrii, gata de jertfă, vom putea învinge și trece înainte. „F. Pop“.

Din străinătate.

Perechia moștenitoare germană în Rusia. Perechia moștenitoare germană a sosit la Petersburg, fiind primiți la gară de țar și țarevnă. Presa atribuie vizitei aceste o mare importanță diplomatică, având să cimenteze legăturile dintre cele două țări. Prima cordială ce li-s'a făcut a fost comentată în termeni vii de ziarele germane, cari încearcă de asemenea se arate importanța vizitei.

Serbările de încoronare a regelui Angliei. Împăratul Wilhelm al Germaniei și principesa Victoria Luiza au sosit la Londra. La gară au fost primiți de regele și regina Angliei și de alți membrii ai familiei regale, de ambasadorul Germaniei și de membrii notabili ai coloniei germane.

După salutări cordiale, perechia regală și oaspeții — s'au dus cu trăsuri la palatul Buckingham, fiind aclamați de o mare mulțime.

Întreaga presă engleză publică articole de fond prin cari salută sosirea împăratului Wilhelm.

Câteva ziare opoziționiste spun că vizita are un caracter privat.

„Daily News“ crede că în anumită privință, împăratul este propriul său ministru de externe și nu e cu puțință ca să se întâlnească cu bărbați de stat fără a discuta raporturile dintre cele două țări.

Ziarul speră dela această vizită întărirea sentimentelor de amicitie dintre Anglia și Germania.

Correspondentul din Londra al ziarului „Le Journal“ află că împăratul Wilhelm va avea conferință cu miniștrii și bărbații de stat. Împăratul Wilhelm vrea să se folosească de prezența sa la Londra pentru a discuta cu regele George și miniștrii responsabili chestia limitării armamentelor pe mare, care a fost adusă în discuție de cancelarul Germaniei la Reichstag și de Asquith în Camera Comunelor.

La Londra se discută faptul că înaintea plecării sale din Wiesbaden împăratul a avut o lungă conferință cu amiralul Tirpitz.

INFORMAȚII.

ARAD, 18 Mai n. 1911.

Domnul care vrea să discute...

Dl Victor Bontescu urmează cu articolele sale despre gazetărie și vrea cu orice preț o discuție pe tema aceasta.

Ne pare așu că nu-i putem face serviciul acesta de-a răspunde la erori de tipar și citate.

Li dăm, însă, un sfat. Mai este un domn care vrea ca lumea să discute cu el. Dl Bontescu n'are decât să se adreseze dlui Emil Ioac, om cu „cingătoare tare...“

Cei chemați eșiți... și «la discuție dară».

— **Oaspeți din România.** Un grup de excursioniști Români din Craiova făcând o excursie cu două automobile în părțile noastre, s'au oprit pe o zi la Arad vizitând și redacția noastră.

Însoțiți de un membru al redacției, oaspeții noștri iubiți, domnii Virgil Nicolaid, fost prefect, Ion M. Ciocâlțeu, avocat, Ovidiu Gheorghiu, avocat, Nic. Ciocârda, redactor la „Univer-sul“, Teodor Mărescu și D. Mărescu,

au vizitat „Casa națională“ și biserica catedrală, dar din cauza furtunii n'au putut să continue vizita orașului.

Seara au luat masa împreună cu membri redacției noastre. Măine, Vineri, dimineața se întorc la Craiova peste Petroșeni.

Oaspeții noștri pleacă cu cele mai bune impresii.

— **Un alt epilog al măcelului dela Mărgineni.** Ceim în «G. T.»: Astăzi, Miercuri, s'a început la tribunalul reg. din Brașov, pertractarea procesului «pentru opunere contra autorităților» a șase țărani frunțași din comunele Răușor și Ileni (lângă Făgăraș). Adecă acești șase țărani au agitat «masele» din Răușor și din Ileni, chiar acum e anul, în 21 Mai, ca să zădărnicească turneul electoral al candidatului guvernamental Verner Gyula, să-i huidue pe acesta și pe suita lui și să-i bată cu pietri, înainte numai cu o oră de ce s'a făcut măcelul sălbatic dela Mărgineni. Președinte al juriului e dl jude Császár Béla, acuzator public procurorul Knörr. Pe banca acuzaților, frații români Samuilă Dămboiu, George Boeriu și Ilarie Bărdaș din Răușor; Ioan Barbu, George Metea alui Iosif și Samoila Metea din Ileni. Apărătorii acuzaților, tinărul avocat din Brașov Dr. Traian Pop și Dr. Virgil Pagubă eand dat de avocat în cancelaria lui Dr. Oct. Vasu din Făgăraș. Apoi 21 martori, ai acuzei și ai apărării, între cari 4 jandarmi, patru domni, un «ober pădurar», un jitar de pădure, iar ceilalți țărani. Pertractarea s'a început la orele 9 și până la 12 jum, abia s'au putut asculta zece martori, apoi s'a amânat ascultarea pe 3 ore p. m.

— **Furtună în Arad.** Azi după amiază, câtră orele 5, s'a deslănțuit o furtună grea asupra orașului nostru, cu trăsnete și fulgere neconținute. Ploaia abundanță a răcorit atmosfera aproape dogoritoare a zilelor din urmă. Furtuna a durat un cias, fără să producă pagube de remarcate.

— **«Războiu și pace».** În urma unei paginării greșite, în numărul nostru de ieri s'a publicat o continuare greșită a romanului „Războiu și pace“.

Dăm în numărul de azi continuarea cuvenită. Coloanele de roman din numărul de ieri să se considere ca nepublicate.

— **Călătoria regelui Petru.** La 19 al lunii acesteia regele Petru va călători pe la Budapesta, Viena și Bard spre Paris. În Bard va întrerupe călătoria o zi, ca se odihnească de greutățile drumului. La Paris sosește la 22. Va fi însoțit de ministrul de externe, Milovanovici, mareșalul Sdarovici, de șeful biroului de presă, de medicul de curte și de un alt ofițer. La granițele Franței va fi întâmpinat de o delegație specială, care va fi în preajma lui în tot timpul petrecerii în Paris. Această delegație este subordonată ministrului de externe sârb, Milovanovici.

— **Uciderea lui Achim.** Din Giula se telegrafiară: Zsilinszki Endre a fost pus în libertate contra unei cauțiuni de 5000 cor. Frate-său, care a săvârșit omorul, rămâne și pe mai departe în arest preventiv.

Alegere de învățător. Ni se scrie: Marți în 3 Maiu st. v. a fost alegere de învățător în comuna Târlungeni, protopresbiteratul Brașovului. A fost ales cu însuflețire dl N. Ham-sea-Ghimbășanul învățător și redactor la „Olteanul“; întrunind toate voturile. Dorim viață îndelungată.

— **Morții noștri.** Ilie Iana, învățător în pensie, a repauzat în Răcășdia, la 16 Maiu n., în vârstă de 68 de ani.

Odihnească în pace!

— **Sinodul bisericii săsești.** Episcopul săsesc din Sibiu, Fr. Teutsch, a convocat pe ziua de 9 Maiu. a. c. sinodul general al bisericii săsești ardeleni. Ședințele acestui sinod care a durat trei zile, s'au ocupat sub conducerea episcopului mai ales cu chestiunile de organizare internă a activității preoțești. (Am subliniat cuvântul „internă“, spre deosebire de organizarea externă, plănuită de câțiva preoți ai metropoliei noastre). În ședințele si-

nodului pomenit s'au desbătut în anul acesta patru rapoarte de însemnătate pentru biserică și poporul sășesc. Aceste rapoarte sânt următoarele: „Cultura teologică a statului preotesc”, în legătură cu conferențele pastorale, ce au să se fie în fiecare district; „Asilul bisericesc din Biertan”, pentru creșterea copiilor orfani, un așezământ care s'a deschis în anul acesta, adăpostind deocamdată 12 orfani; „Despre mișcarea sectelor”, îndeosebi despre baptiști și adventiști, cari fac o propagandă tot mai îndrăzneată în țara Bârsei și în părțile sibiene; în sfârșit, tractatul interesant: „Rolul preotului în școala de astăzi”. — Președintele sinodului a îndreptat luarea aminte a celor prezenți și asupra altor trebuințe sau scăderi de ale poporului, îndemnând pe conducători să lucreze intensiv pentru reducerea luxului, alcoolismului, a emigrării credincioșilor, — dând pretutindeni îndrumări folositoare.

„Tel. Rom.”

— **Foamete în China.** Episcopul Henninghaus, de origine germană, care desfășură propagandă creștinească în cantonul Santung din China, scrie ziarului Kölnische Volkszeitung o scrisoare despre stările produse de foamete în China. E un tablou înfiorător, care te sguđuie, ravăgiile ce le face lipsa de hrană. Cu foamea au venit și alte multe boli, între cari ciuma își cere mai cu insistență dreptul de a secera victime. Episcopul spune, că copiii cei mici sânt expuși de părinții în locuri îndepărtate, ori aruncați de părinții cu inimă mai tare în apă, — ca astfel găsindu-și moartea să nu se mai chinuiască, sfășind inima mamelor și a taților. Bărbații își vând fetele și nevestele, ca să-și poată eumpăra ceva hrană. În desperarea lor darima casele, nu în speranța de a afla ceva bucatură, ci numai ca să poată vinde bărnele și lemnele le compun căsile. Guvernul a orânduit în cantonul Santung miliție ca să păzească sâmnăturile din anul acesta, căci populația mânăată de lipsă le-ar cosi așa crude.

— **Cabaret în Arad.** Azi seara începe în „Hotel Central” o serie de reprezentații de cabaret sub direcțiunea publicistului Hellai Jenő, care a angajat mai multe forțe artistice de valoare.

Reprezentațiile încep la orele 8½ seara.

— **Desvălirea monumentului reginei Victoria a Angliei.** În amintirea reginei Victoria a Angliei, s'a ridicat un mare monument, care a fost desvălit zilele trecute. Monumentul are proporții uriașe și e construit din marmoră de Canara. Numai la bază s'au întruibuitat o mie de tone de marmoră și opt sute de tone de granit. Statuia reginei este de șaptezeci tone de marmoră. Intregul material este de întâia calitate, așa că aproape toată marmura ce se scotea din Canara a fost cumpărată în vederea construcției colosalului monument. În acest timp prețul marmurei de Canara s-a urcat îndoit.

Din Londra se anunță, că la festivitățile aranjate cu prilejul desvălirii monumentului a luat parte și împăratul Germaniei, Wilhelm, căruia i-s'au făcut ovații pe tot parcursul dela palat până la locul statuiei. Dar nu numai populația și-a manifestat simpatia față de Wilhelm, ci și membrii familiei domnitoare din Anglia îl înconjoară cu deosebită dragoste și respect. Mai ales copiii regelui George, micii prinți nu se mai pot despărți de împărat, care se știa face plăcut ori-cui. După știrile date din anturajul curții, Wilhelm petrece ceasuri întregi în societatea odrastelor familiei regale, jucându-se cu copii și povestindu-le diferite anecdote și mai cu seamă lucruri militare. Alaltăieri le-a povestit despre corpul său de gardă, cu atâta căldură, că micii prinți s'au și anunțat că ar dori să vadă garda împăratului Wilhelm. Împăratul le-a promis că-i va duce la Berlin, dar până atunci le va arăta el cum defilează garda. Sa ridicat

de pe acum și-a luat o poziție militară și în admirația și aplauzele prinților, regele Wilhelm a făcut pe gardistul defilând.

— **Lansarea pe apă a întâiului vas de război Dreadnought.** Întâiul vas de război Dreadnought va fi lansat pe apă la 24 lunie. Din acest prilej reuniunea vieneză »Flotta« a dăruit pe sama vasului un drapel de mătase, care va forma semnul zilelor de mare importanță. Va fi arborat cu ocazii mari, și se va păstra în cabina comandantului.

— **Accidentul unul balon.** Un grav accident s'a întâmplat la Düsseldorf balonului »Deutschland« al contelui Zeppelin, care urma să facă o ascensiune cu pasageri.

Balonul era să plece acum câteva zile la Baden-Baden; călătoria a fost însă amânată din motive necunoscute.

Azi dimineață pasagerii luaseră loc în cabina confortabilă, pe când personalul de serviciu ocupase cele două nacele. Când era să fie scos din hală, vântul a trântit balonul de peretele și apoi de acoperișul halei. Balonul s'a rupt în trei locuri. Nacelele au fost de asemenea deteriorate. Personalul de serviciu a putut să se salveze pe acoperișul balonului. Pasagerii au fost salvați cu ajutorul unor scări. Din fericire nu e nici un rănit.

Părțile balonului vor fi transportate la Friedrichshafen.

— **La fondul de 20 bani al »Reuniunii meseriașilor români din Sibiu».** pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, au mai dăruit: Adrian Dan, inv. lăcătuș 50 bani, George Cocoveanu, inv. zidar 30 bani, Aron Telea, inv. lăcătuș 50 bani, George Șonean, inv. cizmar 25 bani, Alexă Pizo, sodal lăcătuș 50 bani, Dem. Căian, măestru pantofar 20 bani, Zevedei Murășan, protopresbiter (Iliu) 50 bani; iar din prilejul onomastice v. prezidentului G. Poponea, cond. tehnic al tip. arhid. cul. tip. N. Stoica, D. Axente, St. Duca, Valer Poponea, George Trifan, librăruș Petru Simtion, R. P. Barcianu și Victor Tordășian câte 20 bani; I. Părău, croitor 32 bani, G. Poponea și cei 5 copii ai săi, 1 cor. și Ioan Petrașcu, croitor 34 bani.

— **La fondul Dr. P. Șpan pentru ajutorarea copiilor de Moți,** aplicați la meserii al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu», clericul Petru Sabău din Lupșa, în feriele sf. Paști, distribuind între credincioșii din comuna natală a regretatului Dr. P. Șpan, chipul acestuia, cumpărat cu cor. 690, a încasat următoarele daruri, din cari cor. 50-10 le-a predat la destinație, și anume: D-na Valeria Sabău, nasc. Fodorean 2 cor., Ioan Onea, paroh gr. or. Andrei Candrea, paroh gr. cat. câte 5 cor., V. Crișan, G. Giurgiu, N. Sabău câte 3 coroane P. Giurgiu, D. Bedelean, A. Hătegan, câte 2 cor. T. Ciapă, N. Giurgiu, N. Giurgiu, I. Sărb, N. N., I. Pascu, învăț. câte 1 cor., iar alții cu sume mai mici, sub o coroană, au contribuit la acest fond. Dela credincioșii biserică greco-catolică din Lupșa, s'a adunat în des (a doua zi de Paști) 6 coroane 42 fileri. (Starea fondului cor. 587.08). Pentru prinos, adus memoriei profesorului Dr. P. Șpan, exprimă mulțămintă în numele comitetului: Vic. Tordășianu, prezident.

— **La fondul Dr. P. Șpan pentru ajutorarea copiilor de Moți aplicați la meserii al »Reuniunii meseriașilor din Sibiu»** a administrat dl Ovidiu Gritta, funcționar la agentura »Albinei» din Elisabetopole 21 cor. dăruiti de »Mugurul», însoțire ec. 5 cor., Dr. A. Morariu, avocat 3 cor., Dr. Ioan Petruș, cand. de avocat, Fabiu Toma, Mihail Covrig, I. Ban, I. Dragolea, preot, Vas. Șerban, preot, Dem. Stinghe, Vic. Morariu, Dr. Ilariu Holom, avocat și And. Gusu, fiecare câte 1 cor. La acelaș fond au mai dăruit membrii sinodului protopresbiterial al tract. M. Oșorheiu 17 cor. și Cornel Pop, paroh (Părău) 1 cor. Starea fondului 626 cor. 8 bani.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de leguă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-ter Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

Mișcare culturală și socială.

— Petreceri, concerte etc. —

12 Iunie n.

Gherla: Adunarea generală a despărțământului Gherla al societății teatrale. Teatru și joc în reduta orașenească. Se vor juca »Vacanții» și »Curiozitate femeiască», comedii localizate. Începerea adunării la orele 8½; începerea reprezentației teatrale la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Asociațiile agricole în Germania. Asociațiunile agricole din Germania datează încă din veacul al 18-lea. Primele cari s'au înființat atunci au fost acelea din Weissensee (1762), Celle (1764); asociația economică din Leipzig (1764) și cea din Altötting (1765). Unele din acestea s'au păstrat până în zilele noastre, precum este aceea din Celle, dar și-au schimbat întru câțva caracterul. Celelalte au încetat de a mai exista.

Sfârșitul veacului 18 și începutul celui de al 19-lea n'au fost tocmai favorabile acestor asociațiuni. Războaiele și mișcările politice de atunci au împiedecat înființarea lor.

Câteva societăți agricole, înființate între 1800 și 1820 își datorează origina lor în mare parte încurajării Statelor, iar multe din ele devin chiar mai târziu centre semi-oficiale pentru asociațiile agricole din districtele respective. Așa, au fost asociația agricolă din München (1810), asociația economică a Pomeraniei din Stettin (1810) și asociația agricolă din Stuttgart (1817).

Prusia a fost prima țară care a încurajat în mod oficial crearea de asociațiuni. În faimosul Landeskulturedikt din 14 Septembrie 1811, prin care se îndruma lungă și fericită întreprindere a acestor inovațiuni și reorganizarea lor pe terenul legislațiunei agricole, agricultorii erau îndemnați a se reuni în asociațiuni și se arată intențiunea de a se crea o instituție menită de a servi de mijlocitoare între stat și asociațiile agricole.

Această idee a rămas însă de la început literă moartă. Trebuința unui institut sau unei asociațiuni intermediare nu s'a simțit destul de mult. De altfel, atunci erau prea puține asociațiuni.

Abia după 1820 numărul lor sporii în mod considerabil. Așa, de unde în acest an erau în Prusia 15 asociațiuni, au sporit la 45 în 1830, la 145 în 1840, la 313 în 1850, la 541 în 1860, la 865 în 1870, la 1322 în 1881, la 1817 în 1887 și la 2348 cu 200.000 membrii în 1894.

Intre 1820 și 1840 nu s'a mărginit a se fonda numai asociațiuni izolate, ci s'a început crearea de numeroase asociațiuni centrale, cu scop de a servi ca centre pentru toate asociațiile unei provincii sau a unui stat.

Aceasta spre a se da activității o uniformitate în procedare și administrație. Chestiunea era de a se aduna toate clasele agricole, în vederea unei conlucrări în domeniul științific, economic și administrativ. Guvernul prusian găsi atunci momentul oportun pentru crearea instituțiunei centrale, făgăduită priu edictul din

ETAY és BENEDEK,

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cadelnițe, iconostasă și icoane sfinte etc.

Lucrează iconostasă, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc.

Preț-curent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

1811. Astfel, prin decretul regal de la 14 Ianuarie 1842 se înființează un consiliu menit a favoriza progresele agriculturii și în același timp a servi de intermediar între stat și asociațiuni. Acest consiliu se compune actualmente din 33 membri, din cari 25 reprezintă asociațiile centrale și șant aleși de camerele agricole și 8 reprezintă ministerul și șant numiți de acesta.

Membrii acestui consiliu se întrunesc în mod periodic, iar un birou sub direcția unui secretar general permanent, se ocupă de afacerile curente.

Toate propunerile făcute de agricultori pentru îmbunătățirea stărei lor economice și morale și pentru studiul chestiunilor agricole, se întâlnesc și se discută în aceste asociațiuni.

Asociațiunile cele mai diferite, cari se îndeltnicesc cu cultura agricolă generală, instrucția agricolă, creșterea vitelor, perfecționarea semănatului, expozițiuni agricole, pescărie, vânat, păduri, etc., trimit delegați într-o asociațiune centrală, pentru a ordona și a discuta toate chestiunile de interes comun pentru dânșii.

La rândul lor, asociațiunile centrale trimit delegați la instituțiunile centrale, care au învoirea a trata în mod direct cu diferitele guverne ale confederațiunii germane.

Astfel, prin mijlocirea acestor asociațiuni și instituțiunii centrale, orice societate, chiar cea mai mică, poate înfățișa autorităților dezideratele sale. Cu modul acesta guvernele pot ajunge să cunoască toate invențiunile noi, toate inovațiunile făcute în materie agricolă și ale da în urmă, răspândindu-le în public, toată întinderea dorită.

Ceeace mai lipsea, ca o încoronare a edificiului asociațiunii agricole germane, era o instituție centrală pentru tot imperiul, având drept de inițiativă pe lângă administrațiunile imperiale. Lipsa aceasta s'a împlinit la 8 Aprilie 182, prin înființarea Consiliului de agricultură, al cărui membri se recrutează dela asociațiunile centrale din diferite state. Așa, asociațiunile prusiene trimit în acest consiliu 25 delegați, iar celelalte state ale imperiului și anume: Bavaria 9, Saxa și Württembergul câte 5, Marele Ducat de Baden 4, Hessa și Alsacia-Lorena câte 3, Mecklemburg-Schwerin și Brunswick câte 2, restul țărilor câte 1.

Articolul 1 din statutele consiliului de agricultură precizează astfel scopul acestei instituțiuni:

„Consiliul de agricultură are ca scop de a se ocupa de interesele agricole. El este dator deasemenea, ori când interesele sale ar putea fi favorizate sau jignite de către legislație, ori de măsuri administrative, nu numai să și dea avizul când i-se va cere, dar chiar să adreseze cancelarului observațiuni motivate sau moțiuni către parlamentul imperiului“.

Din momentul ce statele vroiau să dea acestor asociațiuni aceleași privilegii ca și Camerelor de comerț, considerându-le ca reprezentând clasele agricultorilor, trebuia natural ca ele să fie alcătuite numai din agricultori.

Prin munca desfășurată de aceste asociațiuni agricole, atât în sânul lor cât și pe lângă guverne, s'a dovedit că au dat rezultate fericite. La împlinirea scopului lor au dat însă peste două mari greutăți. Una provenea din felul cum erau întocmite. Fiind asociațiuni de un caracter privat, au lăsat porțile deschise, așa că au intrat în ele o sumă de oameni cari nu aparțineau agriculturii.

A doua greutate venea din faptul că asociațiunile nu aveau venituri destul de mari. Cotizațiunile anuale ale membrilor erau foarte modeste așa că, cu toate subvențiile destul de însemnate ale statelor, asociațiunile nu puteau face față nevoilor realmente de scopul lor atât de mare.

Spre a înlătura acest rău, s'au înființat, prin legea din 1894. Camerele de agricultură, cari sunt la fel cu iele de comerț ce existau mai înainte.

Incasările toate ale acestor instituțiuni, în anul 1908, au fost de 12587152 mărci, iar cheltuielile s'au ridicat în același an la 12776381 mărci, adică cu diicit de 189227 mărci.

Credem interesant să arătăm pe ce s'a cheltuit suma de mai sus: 3534400 mărci s'au dat pentru favorizarea științelor și instrucțiunii; 2806828 subvenții asociațiunilor agricole și pentru agricultură în general; 2776686 pentru creșterea vitelor; 817694 pentru serviciul veterinarilor; 328148 pentru cultura viilor; 148172 pentru silvicultură; 73000 pentru piscicultură, iar restul de 2291455 mărci s'a cheltuit cu administrarea camerelor de agricultură.

„V. Naț.“

Privilegiul băncii comune. Cu sfârșitul lui Maiu expiră acordul încheiat între guvernele Austriei și al Ungariei cu privire la prelungirea privilegiului băncii comune.

Din Viena se anunță că în săptămâna viitoare se vor începe tratativele pentru stabilirea unui nou acord provizoriu.

Lipsa de vite de măcelărie în Germania. Ministerul de interne al Marelui ducat de Baden dăduse însărcinare autoritățile dependente să întocmească statistici asupra vitelor bune pentru măcelărie aflătoare în Marele ducat.

Statistica trebuia făcută — în înțelegere cu măcelarii — pentru boi, vaci, viței, și porci. Rezultatul pentru orașul Karlsruhe și împrejurimi a fost: s'au găsit în total vite bune de tăiat: 1 bou, 16 vaci, 3 viței, 69 porci și 50 oi. Comisiunea de cercetare pentru Karlsruhe și împrejurimi a declarat, în unanimitate, că acest număr de vite disponibile nu poate satisface nevoile și că deschiderea granițelor pentru importul de vite de măcelărie din străinătate se impune.

BIBLIOGRAFII.

Pribegii, comedie din viața meseriașilor, în două acte, de I. Nestroy, localizată de Dr. Seb. Stanca, Sibiu, 1910, tipografia archidiecezană. Prețul 50 bani. — În „Biblioteca meseriașilor români“ s'au publicat până acum două piese teatrale: una sub titlul „Nepotul răsfățat“, farsă prelucrată pentru diletanți de T. V. Păcățian și alta intitulată „Pribegii“, o comedie acum apărută tot în editura și proprietatea Reuniunii sodalilor români din Sibiu. Amândouă piesele s'au jucat cu deosebit succes în teatrul orașenesc al Sibiului, cu toate că ceice susțineau rolurile erau diletanți din clasa meseriașilor.

În prefață, scrisă de dl O. C. Tăslăuanu la piesa Pribegii, se arată nobilul scop urmărit de reuniunea meseriașilor și se face totodată o scurtă biografie a scriitorului vienez Nestroy. Îndemnăm pe toți cei ce caută scrieri hazlii populare să și procure publicațiile tipărite de harnica reuniune a sodalilor noștri sibieni. Broșura se află de vânzare la Reuniunea sodalilor și la librăria archidiecezană din Sibiu.

Tablourile lui Grigorescu în Arad.

La Librăria Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român Grigorescu.

Fiecare tablou costă cor. 2:50 + porto postal. Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime:

DICTIONARUL

numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria, compus din încredințara Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român de S. Moldovan și Nicolau Togan. Prețul 5 Cor. plus 20 fil. porto. Se poate procura la Librăria Tribunei, Arad.

- 591—592 Fundescu D. C. Basme.
- 593 Andreev. Povestea celor 7 spânzurați.
- 594—595 Zola. Tereza Raquin. Roman.
- 596—599 Dufrésne. Jocuri de șah.
- 600 Densușianu. Tradiții și Legende.

- 601—602 Flamarion. Lumen.
- 603 Demetrescu Traian. Intim.
- 604 Demetrescu Traian. Sensitive. (Poesii).
- 605 Demetrescu Traian. Aquarele. (Poesii).
- 606—609 Maupassant. Tare ca moartea. (Roman).
- 610 Bolintineanu. Călătorii pe Dunăre.

POȘTA REDACȚIEI.

E. I. (Sibiu). Vă rugăm să vă adresați la careva revistă, cari, credem, vor putea profita de serviciile D-V.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și 1910.

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vând cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile alui

REISZ

Oradea-mare-Nagyvárad

dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie

26 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
Consultațiuni dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

Un candidat de avocat

cu practică află aplicare în cancelaria mea advocațională.

Reflectanții să mi-se adreseze direct.

Dr. Gheorghe Rocsin,
avocat, Nagyvárad.

Wällischhof

stabiliment de hydroterapie și sanatoriu

aranjat conform tuturor recerincelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann; (băi de aer, de soare, de abur, de aer cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium, băi medicinale și electrice, gimnastică etc.) 30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele ale schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.)

Cură de slăbire și îngreșare.

În stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psychice.

Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.

Telegrame și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien.

Cu prospecte și cu detalii stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Stefan Fekesházy

Institut de văpsitorie de haine și curățătorie chimică
Bistrița, Fötér 17. Lângă Primărie.

Primește: curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și albituri de pat; perdele și orice lucrări de bransa aceasta cu prețuri foarte ieftine.

Curățire și vopsitorie chimică de toffelul de haine pentru bărbați și femei, pardesii și jachete fără ale desface; apoi materii de mobile, perdele dantele și altele. Execuție promptă. Prețuri foarte moderate.

BRAUN ANTAL

fabricant de instrumente muzicale în
Temesvár. Centr., Strada Prinz Eugen No. 14.
(Casa proprie).

Cel mai mare și mai ieftin isvor de cumpărare în Ungaria de sud

în

instrumente: de alamă, lemn, de suflat, cu coarde și instrumente de bătut precum și părțile constitutive a acestora. = Reparările se execută artistic. Prețuri moderate.

Instrumente vechi se cumpără sau se schimbă. = Export în mic și mare.

Cele mai bune Vinuri de deal,

le găsești la Iulius Dános, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:

Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50.—
Vin de Rizling prima calitate » 54.—

Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor. 50.—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de imprumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

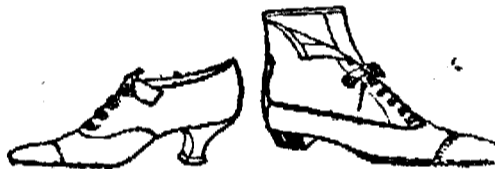
Iulius Dános,
mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU

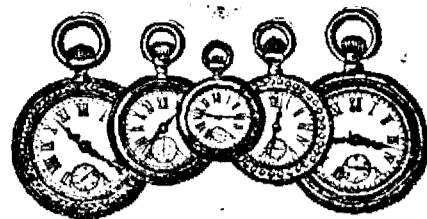
BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom,
strada Târgului.

Asortiment bogat de ghete pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghete de box americane pentru bărbați. - Șoșoni și galoși etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Toffelul de creme pentru ghete, precum și renumitul vax „Leonhardt Oellack” pentru ghete.

Marfă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

BINDER LAJOS

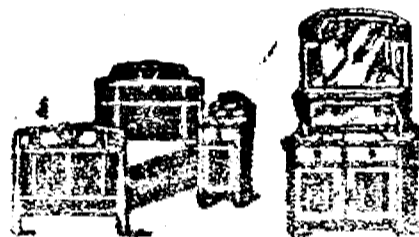
clasornicar și gluvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de toffelul de clasornice de aur și argint precum și clasornice de metal și nickel

Articuli de argint de China.
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.

Reparaturi solide și ieftine. Serviciu conștientos.

Nicolas Hencilă
măsar de zidiri și mobile
Déva, Str. Vasut No 18. (Casa proprie).

Aduce cu stimă la cunoștință on. public din loc și provincie, că și-a provăzat și mărit atelierul de măsurit cu puteri de muncă corespunzătoare cerințelor de azi.

Primește toffelul de lucrări pentru zidiri și mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile și pelângă serviciu prompt și conștientos.

Mare magazin de toffelul de mobile pregătite din materialul cel mai excelent uscat dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

Leon Tolstoi.

17

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— Ți-am mai spus, papa, că dacă nu-mi dai voie să plec, am să rămân. Dar eu știu că numai de militar sunt bun, ca să fii diplomat ori funcționar civil, trebuie să știi să-ți ascunzi sentimentele, și eu nu pot, urmă el uitându-se la domnișoare cu toată cochetăria vârstei lui.

Mica pisicuță, cu ochii țintă în ochii vărului, abea aștepta să fie singură cu el, ca să dea astfel drumul caracterul ei slobiu.

— Bine, bine, zise contele; numai decât se aprinde. Bonaparte le-a zăpăcit mințile, cu toții încearcă acum, din simpli locotenenți să ajungă împărați. La urma urmelor le urez succes bun, adaugă el, fără a vedea zimbetul batjocoritor al dnei Kuraghin.

Începură să vorbească de Napoleon, și Iulia, acesta era numele dnei Kuraghin, se adresă tînărului Kostov: — Imi pare rău că n'ați fost Joi la Araghow, m'am plictisit fără d-voastră, murmură ea cu duioșie.

Tînărul, foarte măgulit, se apropie de dansa și începu să cocheteze cu ea uitând de gelozia Soniei, în vreme ce biata mitică, îmbujorată și nervoasă, se silea să zimbească. În mijlocul convorbirii el se întoarse către dansa și Sonia, răspunzând cu o privire pasionată și iritată în acelaș timp, părăsi odaia abia reținându-și lacrimile.

Întreaga vioiciune a lui Nicolae dispăru ca prin farmec și, profitând de cel dintâi moment favorabil, plecă s'o caute tulburat la chip.

— Tainele tinerilor ăstora sunt cusute cu ață albă, spuse prințesa Drubetzkoï, urmându-i din ochi; văr și verișoară... vecinătatea e primejdioasă.

— Da, răspuse contesa, după ce în salon raza de lumină adusă de tineri se stinse.

Și răspunzând la o întrebare pe care nimeni nu i-o pusese, ci care o preocupa fără încetare:

— Câtă grijă, câtă suferință până-ți vezi copiii mari... și acum mai mult tremur decât mă bucur. Mi-e frică! Vârsta aceasta e cea mai primejdioasă pentru băieți și pentru fete.

— Totul depinde de creștere.

— Da, ai dreptate. Slavă Domnului că am fost prietena copiilor mei și toate mi-le spun mie — răspuse contesa. Ea hrănea iluzia obișnuită a părinților, cari se măgulesc a cunoaște toate tainele copiilor lor. — Știi că fetele mele n'ascund nimic de mine și totuș Nicolae face nebunii — toți ăbieții sunt așa — cu toate astea el nu se va purta ca domnișorii din Petersburg.

— Avem niște copii buni, zise și contele care, ca să pună capăt unor chestiuni complicate, era obișnuit să găsească totul perfect. — Ce să fac? Vrea să fie husar. Ce să fac, ma chère?

— Dar cât e de fermecătoare fetița d-tale cea mică! Vioaie ca argintul viu.

— Da, imi seamănă mie, răspuse tatăl cu naivitate, am tot dreptul să fiu mândru de dansa; va fi o adevărată cântăreață, o a doua Salomoni! Am angajat un italian ca să-i dea lecții

— Nu e oare prea de timpuriu? La vrâsta asta poate să-și strice glasul.

— Știi dta că-i îndrăgostită de Boris! Ce zici? Spuse contesa zimbând și schimbând o privire cu prietena ei prințesa A. Mikhilovna.

Și răspunzând propriilor sale gânduri adaugă:

— Dacă aș ținea-o de scurt, dacă aș opri-o de-al mai

vedea, Dumnezeu știe ce s'ar mai întâmpla, (ea voia să spună, fără îndoială, că s'ar pupa în ascuns); acuma însă știu tot ce-și spun; singură vine și-mi povestește ce-și vorbește. O răsfăț, posibil, dar mai bine așa, crede-mă... Cât despre fiica mea cea mare, ea a fost crescută mai sever...

— Ah, da, e adevărat că eu am fost altel crescută, zise tînăra contesă Vera.

Din păcate zimbetul ei n'o înfrumșeța; dimpotrivă, el dădea chipului ei o expresiune neplăcută și silită. Cu teats astea era frumoasă, destul de inteligentă, instruită, avea o voce plăcută și tot ce spunea, era drept. Cu toții o priviră mirați și încurcați.

— O mamă cearcă totdeauna să-și crescă mai bine fata cea mare, spuse dna Kuraghin.

— Trebuie să spun, se amestecă contele, că contesa a voit să atingă imposibilul cu Vera; dar a reușit, da, a reușit, adaugă el aruncând fiicei lui o privire de aprobare.

Dna Kuraghin se hotări în sfârșit să-și ia rămas bun, făgăduind că va veni la masă.

— Ce neghioabă! strigă contesa după ce plecase, mi-a fost teamă că n'are să mai plece niciodată.

XIII.

Natașa se opri, din fugă, la intrarea serei, acolo îl aștepta pe Boris; tot trăgând cu urechea la ce se vorbea în salon. La sfârșit, pierzând răbdarea și izbind cu piciorul în pământ, era cât p'aci să plângă; dar auzi pașii tînărului ce venia încet și tacticos. Abia avu vremea să se ascundă în dosul arbuștilor. Ajuns în seră, Boris pirvi în jurul său și scuturându-și un bob de praf de pe mânecă, se apropie de oglindă și privi îndelung drăguta sa figură. Natașa îi urmărea mișcările cu curiozitate văzându-l zimbând și îndreptându-se cătră ușa cealaltă, — se pregăti să-l strige.

(Va urma).

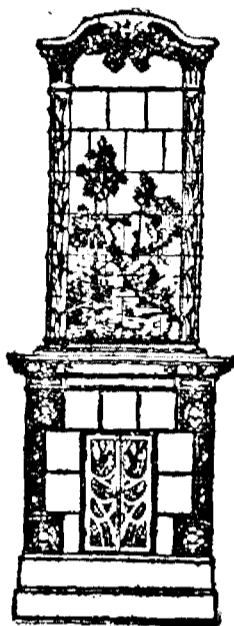
PRIMA SOCIETATE DE CREDIT FUNCJAR
:: :: ROMAN DIN BUCUREȘTI. :: ::

A N U N Ţ .

Se aduce la cunoștința detentorilor de cuponne, că plata cuponului de 1 Iulie 1911 și a scrisurilor funciare eșite la sorți 4% și 5% din ultima tragere, se va face cu începere de Luni 16/29 Maiu a. c., dela orele 11—3 p. m., afară de Joia și Sâmbăta când nu se fac plăți.

Direcțiunea.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în Kolozsvár, Monostori-u. 7, am deschis un mare magazin înregistrat și provăzut cu *cuptoare din țară și străinătate*, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de olane Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucătărie.

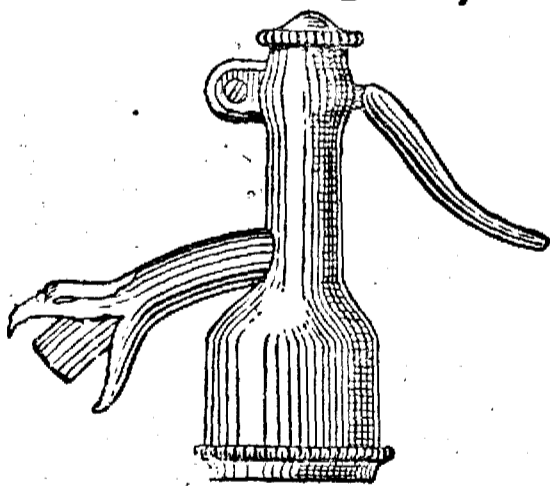
Atrag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurînd-ul tot odată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

Itzkovits Gerson, Budapesta, IX.,
Strada Tompa No 14.

Dulapuri de gheață

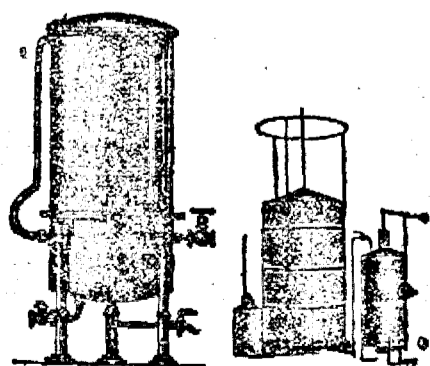
la cari e necesară gheață puțină, **preparate** pentru măsurarea vinului și a berei, **conduce** la pregătirea berei și pentru scurs, în prețuri moderate și serviciu prompt. Intreprindere de accesorii la fabricarea zodei, sticle de Bohemia, sirup de smeură, lămâi și ananas, alabastru și praf de limonadă ș. a. Comandele se efectuează prompt și cu prețuri convenabile.

Schuster Hans, hărăgar
Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea.

Mare magazină. Totfelul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi etc.

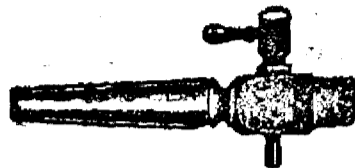
Vase de fiert cașea, vase de spălat și curățit. — Primește montarea și repararea **fântanelor artificiale** pe lângă prețuri moderate. Comandele se execută prompt.

LÉVAY GYÖRGY
STRUNGAR
SZEGED, Püspök-tér 4.

Primește spre efectuare și reparare *totfelul de lucruri ce aparțin acestei branșe*, precum: popice și bile, dopuri și slăvini (pipe) pentru buți, gherghefuri p. lucru de mână, articole p. fumători, cămășuri, spițuri etc.; bile și dacuri pentru biliard; domino, șah și totfelul de decorații, la mobile, etc., cuire ș. a.

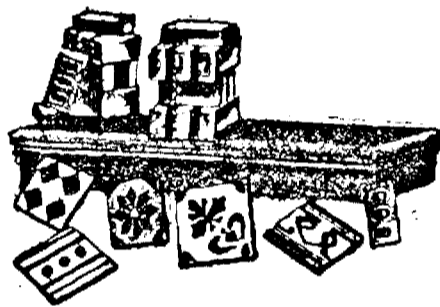
Comandele se efectuează prompt și conștiințios.

Simics József

anteprișă de clădiri și fabrică
de ciment monumente și beton

Lugoș, Str. Buziașului 37. Casa proprie.

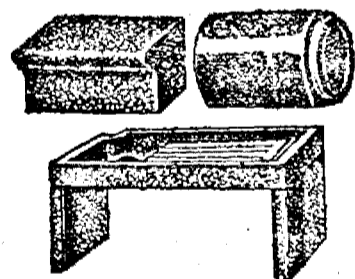

Primește totfelul de lucrări din acest ram, poduri de beton, viaduct, canalizări, usucarea părăților umezi, învelișuri de beton, terase, monumente, pedestale,

trepte, bazinuri, boltituri din beton de fier, cupole pentru biserici, șghiaburi, părăși sectanți, cerdacuri de ciment și pregătirea lucrărilor din asfalt.

Are în depozit tot materialul de lipsă pentru lucrările din acest ram, ghips, ciment românesc și de portland, trestie pentru moloz etc.

Lucrările se fac pelângă garanție. — Preliminare și planuri se trimit gratuit.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale. —

Gerstenbrein Tamás és Társa

sculptori și mǎestrii petrari.

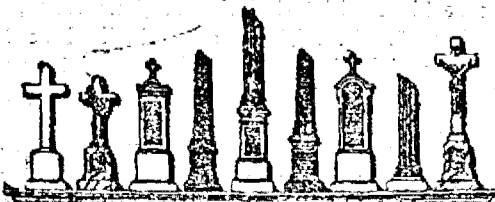
Atelierul central al magazinului: Cluji—Kolozsvár, Dézsma-u. 21.

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:

Sibiu—Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:
Déva și Nagyvárad.

Johann Aichinger,

sculptor

Temesvár Erzsébetváros, Püspök-ut 7. szám.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că începând cu întâi Noemvre mi am mutat atelierul din Bohemia de miază noapte la Timișoara și asupra acestui atelier atrag atenția onoratului public doritor de artă, dar în primul rând a anteprenorilor, arhitecților și a bisericilor.

Sânt în situația de a putea satisface orice comande sculpturale în execuție simplă și pompoasă, anume decorațiuni și statulete ornamentale pentru clădiri, din orice material; modele în miniatură după opere arhitectonice.

Apoi statul, busturi, bas reliefuri, planșete, plăci comemorative în bronz sau turnate eventual tăiate în piatră blazoane, ornamente sepulcrate. lucrări fine de sculptură în lemn, pentru biserici și saloane, executare artistică și ieftin.

Haine bărbătești și femeiești, întregi sau desfăcute, draperii și perdele de dantelă, haine de piele, odăjdii, acop. de altare le

curăță și văpsește

mai bine și mai ieftin dnul

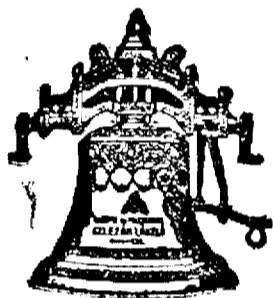
Fintzler Ferencz,

vopsitor și spălător chimic în Nagyvárad, Bazárépület,

în latura dinspre teatru. În vecini cu ciarnicarul Kepes.

— Rog să se țină seamă la firmă. —

Fabrică de clopote

Distinsă la expoziția universală din Paris.

Szlezák László

fabrică p. turnat clopote, accesorii de turnuri și stativele lor

Budapesta, Frangepán-u. 77.

(Casa proprie. Lângă stațiunea tramv. electric).

Se recomandă pentru executarea oricăror lucrări din acest ram, ca turnarea de clopote noi și vechi, pelângă garanție de mai mulți ani, cu coroană de fier invenția mea. Pregătesc statine drepte și plecate pentru clopote.

Preliminare se trimite la cerere gratis și franco. — La dorință merge și în provincie pe speșele proprii. Execuție solidă.

Să ne credeți

că este în interesul D-voastră, dacă comandați

coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsesc între ele. Pentru trănicia fiecărei bucați garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.

Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. — Comanda se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lejnyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt” Kaposvár, Fő-utca 22 T.

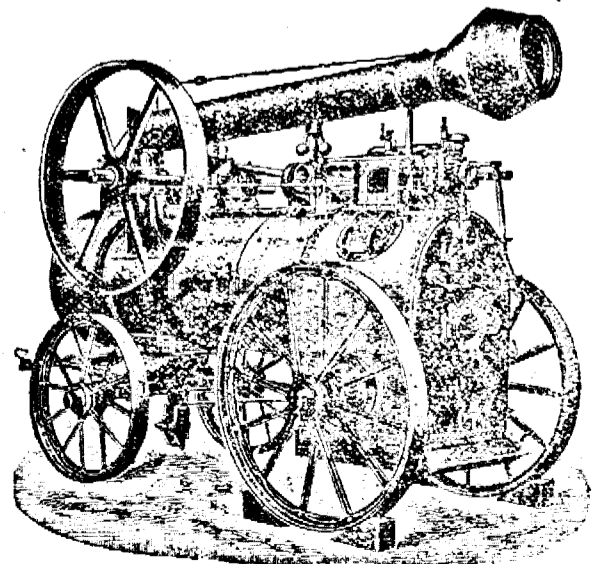
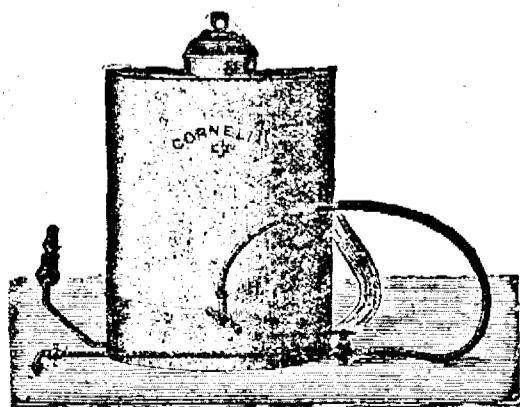
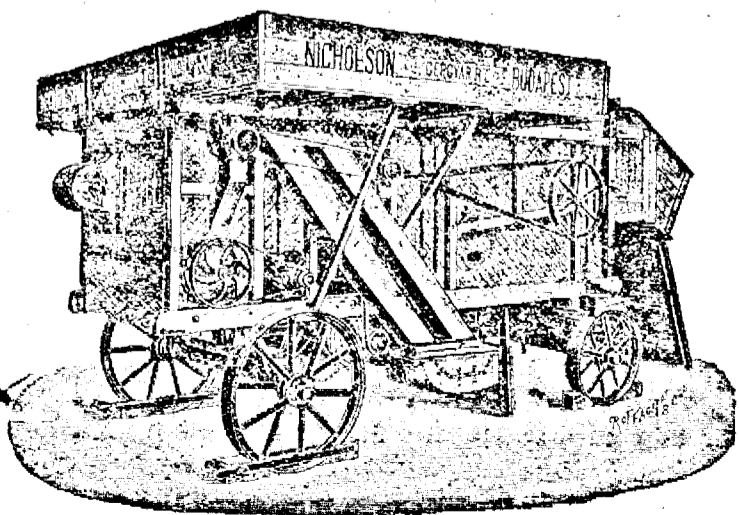
Frații Burza

Nr. telefonului 604.

Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Arad, Piața Boros Béni-tér 1. Casa proprie.

Recomandă magazinul lor bogat asortat de ferării, arme și mașini agricole cu prețurile cele mai moderate și cu platire în rate.

Cu garnituri pentru trier și cu prospecte pentru mori servim bucuroși, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe speșele noastre. Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. — Catalog trimitem gratuit.

Telefon 66—82.

FISCHER TESTVÉREK

■ lustratori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Koszoru-utca No. 27.

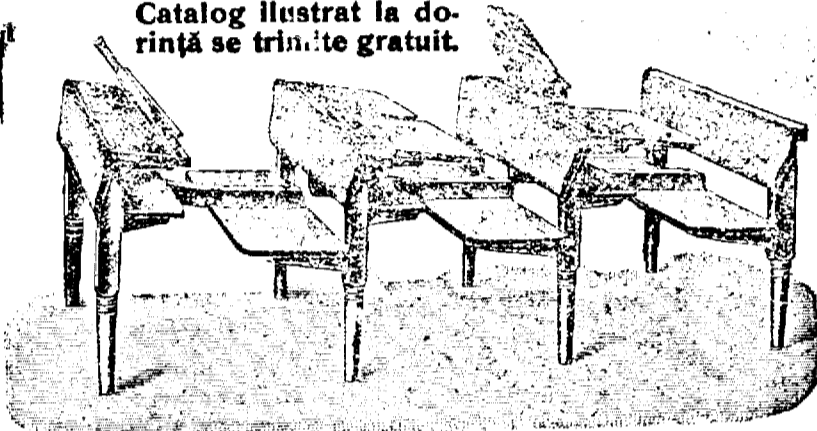
Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66—82.

Catalog ilustrat la dorință se trimite gratuit.

Feivel Lipót utódai

Budapest, IX., Ipar-utca No 4.

Fabrică de bănci pentru școală, aranjamente pentru birouri, accesoriile de gimnastică etc.

Specialitățile cosmetice ale lui Dr. Odor Béla, farmacist

se află în farmacia »Steaua de aur«

Aiud — Nagyenyed, Fötér, (cott. Alba Inferioară).

Cremă de Aiud pentru folos de noapte. Mijloc ireproșabil pentru albirea și moierea pielii; nu conține nici un ingredient dăunător de mercuriu. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Cremă de Aiud pentru folos — peste zi; deosebita moaie pelea, nu-i unsuroasă și păstrează foarte bine pudra. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Lichid pentru moierea și albirea mânilor dă pielii un alb de culoarea marmorului. O sticlă 1 cor. 10 fil.

Săpun din cremă de Aiud cu miros admirabil cu 1 cor. 20 fil.

Pudră de Aiud în trei culori. O cutie 1 cor. 20 fil.

Petroform pentru spălarea părului oprește căderea părului și formarea mătreței, întărește pielea și ajută la creșterea părului. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Spirit de plante din Ardeal. Făcut din frunzele și rădăcinile buruienilor de leac, dă părului un lustru frumos, și-l face moale. Prețul unei sticle 1 coroană 70 fileri.

Bay-Rum Samphoo pentru cultivarea și a pielii. O sticlă 2 cor.

Praf Sampoo pentru spălarea părului și ținerea curată a pielii, mai ales la femei. Un pachet 25 fil. 10 pachete 2 cor.

Hair-Reneiver (lapte pentru regenerarea părului) părul cărunț își recapătă culoarea originală. O sticlă 1 cor. 80 fil.

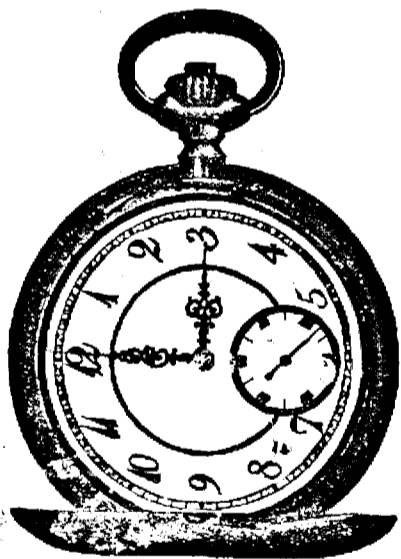
Apă aromatică pentru gură și păstrarea și curățirea dinților. O sticlă 70 fileri.

Apa de gură Formosan pentru desinficierea gurei și a dinților. O sticlă 1 coroană 80 fileri.

Praf pentru dinți Hydrosan mijloc de mână întâl pentru albirea dinților și desinficierea gurei. O cutie 1 coroană 20 fileri.

Picături pentru dinți veritabile americane O sticlă 60 fileri.

Lichid de brad (Espirt de Bois) pentru parfumarea camerilor și desinficierea apartamentelor bolnavilor. O sticlă 1 cor. 30 fil. Tub pentru împărștirea acestuia 50 fil.

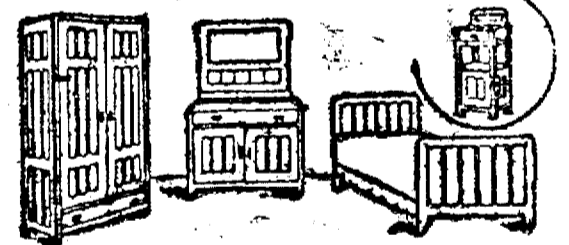
Cele mai bune
orologe
— cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericeale
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-
zăsie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea
mai bună prăvălie în aceasta privință în
întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS
orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.
Notez că numai acela vor primi catalogul gratuit care îl cer cu
provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a celit anunțul în Trib.)
Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

PÁLSÁNDOR

timplar pentru edificii și mobile
Nagyvárad, Uri-utca 49 (casa 1) (Hármos).

Pregătește ori-ce lucrări din acest ram atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școli, biserici, locuințe, birouri etc. din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. și Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant.
— Telefon pentru oraș și comitat nr. 629. —

Biroul special de antreprisă pentru instalații sanitare a inginerului

PONTET SÁNDOR

Maros-Vásárhely str. Eötvös
Nr. 4. ==

No telefonului 242.

Proiectează și primește:

Instalări de apeducte, canalisări calorifere centrale, ventilatoare și mașini cu apă, gaz și spirit.